

panorama

REVUE PRO ČECHY A SLOVÁKY

1988

SRPEN

\$2.25

8

SVODKY
Ty

SRPEN

st s tím, covaly na ty a vytvořené ství.
SSEF
u něž síla
bíl situace je vážná, že si mohl
ast základy socialismu nebo je ele-
narušit. [RP 13, 4.]

DOPIS: Proti-socialistické a revizio-
nické úhy se zmocnily tisku, roz-
hlasu a televize a přeměnily je v tri-
bunu pro...podkopání přátelských
vztahů mezi SSSR a dalšími socialis-
ty zeměmi.

DOPIS: Čežpak nevidíte... že stře-
na ztrácí kontrolu nad vývojem udá-
lostí a stále více ustupuje, pod nátlakem
protikomunistických sil?

FRANTIŠEK ČERVENKA: I já si
myslím, že ústřední výbor se nechal
situací zaskočit, protože nepředpo-
kládal, jakou rychlostí se demokra-
tizační proces v naší společnosti bu-
de šířit. [RP 13, 4.]

DVA TISÍCE SLOV
(Dobrotou 22 str. 1)

Všemu lidu Československé socialistické republiky!

KONKRE

Včera dne 20. 8. 1968 kolem 23. hod. večer překročila vojska Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Maďarské lidové republiky a Bulharské lidové republiky státní hranice Československé socialistické republiky. Stalo se tak bez vědomí prezidenta republiky, předsedy Národního shromáždění, předsedy vlády i prvního tajemníka ÚV KSČ a těchto orgánů.

V těchto hodinách zasedalo předsednictvo ÚV KSČ a zabývalo se přípravou XIV. sjezdu strany. Předsednictvo ÚV KSČ vyzývá všechny občany naší republiky, aby zachovali klid a nekladli postupujícím vojskům odpor. Proto ani naše armáda, Bezpečnost a Lidové milice nedostaly rozkaz k obraně země.

Předsednictvo ÚV KSČ považuje tento akt za odporující nejenom všem zásadám vztahů mezi socialistickými státy, ale za popření základních norem mezinárodního práva.

Všichni vedoucí funkcionáři státu, KSČ i Národní fronty zůstávají ve svých funkcích, do nichž byli jako představitelé lidu a členů svých organizací zvoleni podle zákonů a jiných norem, platných v Československé socialistické republice.

Ústavními činiteli je okamžitě svoláváno zasedání Národního shromáždění, vlády republiky, předsednictvo ústředního výboru KSČ svolává plénum ÚV KSČ k projednání vzniklé situace.

'68

TO BYL ZASE MĚSÍC CERVENEC

1. 7. - Tři a půl milionu dolarů stojí lidi ve Victorii denně stávka městské dopravy... SSSR ohlašuje amnestii pro všechny dezertéry z afghánské války: slovo strany na to, a to platí ne...?

2. 7. - V průběhu námořní bitvy v Perském zálivu americká loď sestřeluje iránský dopravní letoun: 290 mrtvých...

3. 7. - Austral. školy produkují jen dvě třetiny počtu vědeckých pracovníků, který opustil školní lavice v roce 1975: současně zjištěno, že budoucí učitelé angličtiny, univerzitní studenti, nemají základní znalosti pravopisu... V SSSR se denně utopí v průměru 70 lidí v důsledku opilosti...

4. 7. - Vláda Velké Británie, neschopná trestně stíhat bývalé pracovníky vlastní tajné služby, kteří prodávají memoáry, uvažuje aspoň o tom, že na ně uvalí zvláštní daň z příjmu...

5. 7. - Melbourne, proslulý nevyspytatelným počasím, získává část ztraceného sebevědomí, když statisticky prokázáno, že má za rok méně deštivých dnů než Sydney a také celkový objem ročních srážek je nižší... V Arménii statisícové demonstrace za právo na sebeurčení armén. menšiny v muslimském Azerbajdžanu mj. blokuji provoz na letišti v Jerevanu...

6. 7. - SSSR hezky zpívá Austrálii, když jí lapá na návrh smlouvy o právu rybolovu v austrál. vodách a právu užívat austrál. přístavy: protihodnotou prý byznys s obilím, o jakém se nezdá... Dcera Chomejního prozrazuje, že ten dobrý muž čte korán 7krát denně a na záchod chodí s tranzistorovým radiem, aby pořád věděl, co děje: vhodné místo pro rozhodnutí odpovídající kvality...

7. 7. - Na 160 mrtvých při katastrofě britského těžebního zařízení v Severním moři...

8. 7. - V Austrálii se uskutečňuje pokusné vysílání japonského TV systému, který dělí obrazovku na 125 řádků místo dosavadních 625, čímž dosahuje téměř kvality filmu: dojde-li jednou k zavedení, všechny přijímače skončí v popelnici, nové budou nejméně dvojnásobně drahé, to tedy bude byznys...

9. 7. - Maďarští představitelé vyjadřují naději, že budou první zemí východní Evropy, z níž odejdou sovětská vojska: naděje je hezká, ale...

10. 7. - Vlivný poradce austrál. vlády navrhuje zavedení zvláštní daně z růstu hodnoty na domy v ceně nad \$300,000: stane-li se, při současném tempu zvyšování cen se bude kdekdo divit dřív, než se naděje... M. Gorbáčov přijíždí na návštěvu do Polska...

11. 7. - Polovina Australanů prý nesouhlasí se zakazováním porno-filmů na videokazetách... Nikaragua vyhošťuje amerického velvyslance, zastavuje opoziční list a zavírá katolickou rozhlasovou stanici...

12. 7. - Gorbáčov nabízí zrušit sov. letecké základny ve východní Evropě, pokud Američané udělají totéž v západní Evropě: ze SSSR je to ovšem poněkud blíž než z Ameriky...

13. 7. - Silnice mezi Melbourne a Sydney zablokována těžkými nákladními vozy, jejichž majitelé protestují proti zvýšení registrační daně... "Usmrcení z milosti" představuje 28 procent všech úmrtí v nemocnicích kom. Číny, sděluje se: podmínkou pouze souhlas příbuzných, žádný problém, je-li co dědit...

14. 7. - Eddie Edwards, beznadějně poslední skokan ze soutěží na ZOH, při návštěvě Austrálie prozrazuje,

že ohromná popularita, kterou tím získal, mu zatím vynesla asi \$320,000... 11letý americký kluk pilotuje letadlo přes Atlantik a přistává v Paříži, kde ho čeká matka: výprask možná taky...

15. 7. - Indie uvažuje o absolutním zákazu pohlavního styku s cizinci pro své občany, aby se prý předešlo nákaze AIDS: zakázat je jedna věc, uhlídat druhá...

16. 7. - V krvi australských domorodců v odlehlých oblastech se už delší dobu vyskytuje virus, působící leukémií, u něhož nyní prokázána příbuznost k AIDS... Povinně zapsat - phentolamine: nová americká pilulka proti impotenci, prý zaručený úspěch, barvitě důkazy nelze reprodukovat, jsou tu dámy...

17. 7. - Pumový útok na vůz amer. vojenského atašé v Canbeře: výbušnina prý primitivní, ale... Írán, který v údajném zájmu islámu dosud hnal vlny desítekletých chlapců proti minovým polím, aby přes jejich roztrhaná těla mohly bez poškození projít tanky, vyslovuje souhlas s rezolucí Rady bezpečnosti o zastavení nepřátelství s Irákem...

18. 7. - Ztracené dvouleté dítě zázračně přežívá pět dnů v australském buši: jedlo brouky a pilo vodu z kaluži...

19. 7. - 3.5 roku kriminálu pro 33letého muže z Melbourne, který pobíral podpory v nezaměstnanosti na 20 falešných jmen: trvalo 2 roky, než si někdo všimnul... Vůl, vedený na porážku v Hongkongu, prokázal, že není docela vůl, když před řezníky kleknul na kolena a rozplakal se: majitel hned donucen věnovat zvíře do kláštera...

20. 7. - Případ, který prý znamená začátek konce kouření na všech pracovištích: melbournský nekuřák, léčený na rakovinu plic, získává odškodnění \$65,000, protože musel dělat s kuřáky... M. Dukakis jmenován kandidátem demokratické strany pro úřad prezidenta USA...

21. 7. - Přislušníci rodinného klanu L.I. Brežněva zbavení práva používat vládních vozů se šoféry, poflakovat se po luxusních vládních chatách a nakupovat ve zvláštních obchodech: konečně vychutnají jízdu metrem a popovídají si ve frontě na chleba...

Konec měsíce v Austrálii i ve zbytku světa proběhl důstojně: Gorbáčov podle očekávání zatočil s Armény, kteří si mysleli, že mohou o sobě rozhodovat. Nicméně silné šuškáni, že Miška hodlá tzv. pronajmát zemědělské a jiné podniky skupinám podnikavců, protože "rolník ví, jak na to, my ne". A to se podívejme. Z historie ovšem víme, že cosi velmi podobného udělal kdysi Lenin, když byl státní humbuk před krachem: a taky víme, co se nakonec stalo s těmi rolníky... Odstupující šéf australské kontraspionáže v rozhovoru pro The Australian prohlásil, že z hlediska bezpečnosti Austrálie hlavním problémem nyní jsou skupiny spojené se Středním Východem "a některé středoevropské komunity"...

'68

TĚŽKO ŘÍCI, SOUDRUŽI, VIDĚL JSEM DEMOKRATICKÝ
SOCIALISMUS Z TANKU

Vladimír Jiránek

...a to zas bude přelétí měsíc,
určitě!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Už asi nikdo nezmišle nic s tím, že v Austrálii se jezdí vlevo. Dalo se to změnit před dvaceti, snad ještě před deseti roky, ale teď už zřejmě ne: žádná země světa nemá na to, aby ze dne na den pobořila všechny zapeklité dálniční křižovatky a postavila nové, přestavěla městské ulice, vytrhala výhybky tramvají a znovu je položila, samozřejmě jinak. Navíc, když není důvod, ani nejmenší: Austrálie je ostrov, tedy odpadají zmatky na hranicích při přejíždění ze strany

ÚVODNÍK který není úvodníkem

na stranu i děsivé karamboly v obcích u hranic, protože někomu trvá trochu déle, než mu všechno dojde. A pokud se to nelíbí někomu, kdo si jen tak přileť, tak ať si zase odletí, spádnembohem.

V Austrálii navíc platí, že i kdyby někdo někdy sehnal ty strašné prachy i tu strašnou odvahu a všechno nardá změnil, Australané budou pořád jezdit vlevo, ať to sebevíc bude proti novému duchu, nové filozofii a nové logice.

A to vládá ví. Tohle ví a věděla každá vládá v Austrálii, ať současně každá vládá má sklon dělat změny, jednak aby se zapsala do učebnic dějepisu a jednak - a to hlavně - aby se jí vládlo bez námahy. Australané jsou však lidé konzervativní, a to zdravě. Je jisté možné být konzervativní i nezdravě, zdsadně syčet nu vše, co se nějak mele. Byť konzervativní zdravě ale znamená chápat, že věci mají svůj vývoj a že něco dřív a něco později se otřepe od nedostatků a omylů, takže je možné to brát, jak to je: a proč tedy to měnit, neskýtlá-li umucovaná alternativa zdruku, že vše bude doopravdy lepší, a to výrazně. Když se měnilo politické uspořádání střední Evropy, přece se taky mluvilo o pokroku; po čtyřiceti letech pokroku tam tedy není kus papíru na čtení ani kus papíru na zadek, dámy prominou. O ohromném pokroku se mluvilo, když to Američané balili ve Vietnamu, i když civilizaovaný /prý/ a osvícený /prý/ náboženský vůdce hnal pana dr. h. c. University Karlovy Rézu Ráhlavího z Iránu.

Nedávno australská vláda chtěla vzít lidem zbraně: ponechme stranou, pro co všechno to mohla chtít, nicméně oficiálně se tvrdilo, že se tak složitosti zasadí rána přímo na frňák. Vím, co to stálo vládu v New South Wales a jak mohutné ticho se rozhostilo rázem po pššině. A byl by to pokrok? Cítíte-li potřebu vykřást banku, seženete během několika hodin v Praze pistoli nadarmo za pět stovek; v Československu, kde "nedovolené ozbrojování" je těžký zločin už po desítky roky, je roční počet vražd skoro přesně stejný jako v Austrálii, která má zhruba stejně obyvatel a kde flintu může mít - a taky má - kdokoli. Nevraždí zbraně, ale vraží: o co méně se někde střílí, o to víc se tam morduje sekerou, kudlou, majlíkem. A nebo rozjetým nákladákem, pokud to má doopravdu zadunět.

Jsou návrhy vzít Australanům královnu, která je níjak neobtěžuje a neplete se jim do věcí; jsou návrhy změnit ústavu, o jaké se ani nezdá čtyřem pětina světa; vypisují se soutěže na novou vlajku, které spolehlivě končí fiaskem. Neprošel návrh na občanské průkazy, ať lid horem dulem přesvědčován, jak strašně je to moderní, jak strašně to frčí.

Ať se tedy ještě dlouho jezdí vlevo. Doufejme. Nehledě na to, že jezdit vlevo se kdysi začalo, aby tomu na koni nevadily křoviny, vyskočt-li lapkové a on potřeboje pravou rukou mávat mečem /váždělavý rytíř ani v bite neuvěže do protisměru/. Pořád dobrý důvod v dnešním světě.

● Z OBSAHU ●

Panoráma č. 8, ročník III., srpen 1988

To byl zase měsíc červenec.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Přiznání kontrarevolucionáře.....	4
... a pak přijely tanky.....	6
M. Ondrášek: v nový život.....	10
Fotoreportáž Srpen '68.....	12-13
J. Špiegl: Popis jednoho zápasu - IV.....	14
Zadáno pro australskou policii.....	16
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	17
H. Stehlík: Strach.....	18
P. Chudožilov: Anděl smrti.....	19
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vídně.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
Tana.....	22
O knihách nových a jiných.....	22
Sport.....	23
U nás v.../Akce k výročí srpna 1968!.....	23
Hledáme se.....	23

Všechny kreslené vtipy v tomto čísle Panorámy jsou převzaté z literárních listů z období krátce před vpádem armád Varšavského paktu do Československa.

● STALO SE ● NESTALO SE ● KOLEM PANORÁMY

Panoráma obdržela dopis tohoto znění: Děkuji za gratulaci k medaili Řádu Austrálie. Současně ale dovolu, abych sdělil svůj názor na referát o tom v minulém čísle: nešlo jistě o tak zvažnou událost, aby zpráva zabrala Panorámu tolik místa, kolik jste jí věnovali. František VANA, Melbourne. +++ Při vyzvedávání doporučeného dopisu v pátek odpoledne jsme se v Doncaster Shoppingtown ocitli uprostřed téměř kyčlovité divoké přestřelky, v jejím průběhu byl policií dopaden vrah a nejhledanější zloduch Austrálie, skrývajících se 11 let. Policisté byli hladce oholeni a počínali si elegantně.

PANORÁMA CZECHOSLOVAK PANORAMA ČESKOSLOVENSKA PANORAMA

- A REVUE FOR CZECHS AND SLOVAKS •
- REVUE PRO ČECHY A SLOVAKY •

35 Massey Street, Doncaster, Vic.3108, Australia
Tel.: (03) 848 9802

Vydavatel Czechoslovak Panorama • Redaktor Jiří Hodač
• Tisk Newsprinters Pty Ltd •

Řídí redakční rada. Podepsané materiály - i značkou či pseudonymem - vyjadřují názory autorů, které se mohou i zásadně lišit od názoru redakce.

Obsah inzerce odpovídá poskytnutým údajům. Informace o předplatném na str. 21.

Uzávěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

?

4

V šedesátých letech bylo i vedení KSČ nuceno přiznat se k mnohým těžkým hříchům, spáchaným ve jménu budování socialismu. Jednou z velmi podivuhodných vlastností komunistů je jejich průběžná neopyslnost a absolutní vědeckost. Oni mají vždycky pravdu právě teď, omyly dělali toliko v minulosti. Takhle jsem nahlížel na komunisty i v tom roce 1968.

Vzdělání jsem nabyl v systému komunistického školství, já i moje generace měli jsme tak možnost dobře poznat podstatu komunistické ideologie. Od počátku šedesátých let Novotného režim sice počal chátat a my jsme upřímně vítali každý coul prostoru, kde se dalo dýchat volněji. Velká část umělecké tvorby z té doby přesvědčivě dokumentuje, že potřeba svobody v národě žila. Když se ale začátkem roku 1968 objevil Dubček a spol. a začali propagovat svůj sen o "socialismu s lidskou tváří", neměl jsem valného důvodu jim důvěřovat. Dlužno připomenout, že impulsy ku změněm vskutku přišly z řad členů KSČ, pochyboval jsem ale o jejich dobré vůli. Postavit se proti nepravostem měli přece příležitost již mnohem dříve. K reformám je nutila prohlubující se hospodářská a společenská krize. Dubčekovi reformisté měli sice plnou hubu demokratizace, o jejich pravém smýšlení svědčilo ale to, že nebyli ochotni vůbec připustit myšlenku, že by občané měli mít právo sdružovat se do nových politických stran.

Na jaře 68 vůdci u nejvyšších koryt se počali střídat a mocenská struktura se rozvlnila. Mně i mým přátelům bylo jasné, že nelze nadále čekat s rukama za zády. Pohybu je nutno využít.

Byl jsem jen jedním z mnoha politicky sice nevýznamným, přesto však dobrou zaujatých mladých lidí. Bylo třeba chopit se politiky aktivně, založení nových stran však komunisté nepovolili. A tak jsem se poprvé /a asi naposled/ v životě stal členem politické strany. Protože jsem v mládí ministroval v kostele, připadla na mne strana lidová, jediná nesocialistická v Národní frontě v Čechách. I když jsem dělal politicky rychlý postup, zklamání přišlo záhy.

S nelibostí jsem pozoroval, kolik úsilí a času nám vzalo než jsme se zbavili "bratra" Plojehara, tuším, že ho bratr Červanka nakonec ukecal na záchodě, aby odstoupil. Ze strany jsem veřejně vystoupil i já, když jsem zjistil, že tato strana nebyla vůbec schopna se obrodit, nemohla se zbavit své vítězné servilnosti vůči KSČ. Bylo nám jasné, že strany Národní fronty žádnou roli v pokusu o obnovu demokracie sehrát nemohou. Vznikaly však jiné nové a nekomunistické organizace, které se tvářily, že stranami nejsou. Odsouzení z politických procesů založili Klub 231. Nejchytřejším pokusem o novou občanskou stranu byl asi Klub angažovaných nestraníků. Já jsem byl zakládajícím členem Společnosti pro lidská práva, které rychle získávala širokou členskou základnu.

Komunistům jsme pochopitelně nedůvěřovali, nečekali jsme ale ani, že nám svobodu přivezou Američané na tančích či exil na bílém koni. Antikomunistických projevů bylo však v té době jen málo. Věřím, že s tím měla co dělat vzpomínka na humanitní ideály Masarykovy. V naději na lepší budoucnost byla většina národa ochotna projevit notný díl shovívavosti. Ostatně pokud by se byl návrat k ryzí demokracii vskutku podařil, bylo by možné soudit skutečné provinilce /třeba sadistické vyšetřovatele StB apod./ podle zákonů způsobem civilizovaným. Jaro roku 68 chápali jsme jako čas naděje - ne jako chvíli pomsty.

A byla to i nutnost obezřetnosti, hrozby velkého bratra jsme si byli vědomi. Vzpomínám si na článek, který jsem napsal někdy v květnu: vyslovoval názor, že KSČ napáchala za 20 let tolik zločinů, že by teď měla jít od válu a ne nám zase slibovat lepší budoucnost. Je otázkou, zda by jej kdo otiskl, mohl bych si ho

ovšem připravit pro Občanské noviny, jejichž jsem byl redaktorem a které měly začít vycházet v září. První číslo jsme vydali už koncem srpna, v zemi okupované. Bylo to zároveň i číslo poslední.

I když po několik měsíců Pražského jara zažila naše země neobvyklou svobodu, cenzura prakticky nefungovala a kontrola se vymykala straně z rukou, my se ve svých projevech rozumně mírnili. Pozorovatelé na západě se tak většinou domnívali, že lidé v Českoslo-

Pokračování na další straně

V HORÁCH

přijde chvíle pravdy: prvotřídní výbavoj a vystroj
Vám umožní dokonale uplatnit Vaše sportovní umění
a vychutnat krásky všech lyžařských terénů, ale také
CHRÁNÍ VAŠE
ZDRAVÍ!

PRODEJNA

SNOW - SKI

je místem, kde svou cestu za sportovním zdžitkem
začíná každý, kdo hory zná a doopravdy jim rozumí!

Evropské zboží

LYŽAŘSKOU VÝBROJ TAKÉ
PŘIJÍME A OPRAVUJEME!

MÁME PRO VÁS I NOSIČE LY-
ŽÍ NA AUTA, SNĚHOVÉ ŘETĚ-
ZY A DALŠÍ VYBAVENÍ PRO
VÁŠ VŘZ!

NABÍZÍME TAKÉ VŠE PRO PĚŠÍ
VÝLETY DO BUŠE!

SNOW - SKI

Tooronga Village Shopping Centre, Shop 26,
HAWTHORN EAST, Vic. 3123, Tel.: (03) 822 7437

nebo
68 Whitehorse Road, BALWYN, Vic. 3103,
Tel.: (03) 817 4683

Chťejte mluvit s PEPOU BLAHOVCEM nebo ROBERTEM ŽALMA-
NEM, dvojnásobným mistrem Československa ve sjezdovém
lyžování!

Samozřejmě

MLUVÍME ČESKY!

BEZ INZERCE BY

PANORÁMA

NEMOHLA EXISTOVAT...

PANORÁMA nedostává od státu žádnou podporu.
Děkujeme všem firmám i jednotlivcům za inzerci, která
umožňuje existenci nezávislého časopisu pro Čechy
a Slováky!

vensku stáli za Dubčekem a jeho naivním snem o socialismu s lidskou tváří. Vedení v Kremlu však rozpoznalo situaci dobře a pochopilo správně, že socialismus v Československu ohrožen byl. Že muselo do země vyslat půlmilionovou armádu, je toho dostatečným důkazem.

Jen ať si dnes komunisté zase hlasitě vykřikují o "kontrarevoluci a nepřátelských živlech". Nedejme nic na slova, ptejme se po skutečnosti. Ptejme se po výsledcích jejich panování a socialismu budování. Jen ať se nám pochlubí. Hromady mrtvol, miliony zmařených lidských životů, zblázněné hospodářství, ohrožená příroda, pustota a žal. Není vinou usilovat o svržení této prokázaně nehumánní ideologie a mašinérie: naší vinou je, že se nám to nepodařilo.

Neznám žádný ideální společenský systém. Pokud takový někde je, asi bych v něm ani neuměl žít, neb sám nejsem ideální, jsem jen člověkem chybujícím. Vím však, že demokratické uspořádání společnosti alespoň poskytuje optimální podmínky rozvoje života a že ekonomický systém svobodného podnikání splňuje nejlépe potřeby zákazníků. Vojenská invaze v srpnu 68 zničila jen jeden pokus, nemohla však zničit přirozenou lidskou potřebu žít slušně a důstojně. Národ, který by takovou přirozenou potřebu ztratil, zhyne zvolna v porobě. Já jsem přesvědčen, že ideály svobody a demokracie zůstanou nadále tužbou lidí v Československu a země čeká jen na svoji další příležitost. Kéž by ta byla úspěšná.

POSLEDNÍ OBDOBÍ PŘED INTERVENCÍ OČIMA LITERÁRNÍCH LISTŮ:

... a pak přijely tanky

'68

Následující řádky nechtějí charakterizovat Literární listy jako takové: časopis Svazu čs. spisovatelů ve druhé polovině 60. let přerostl rámcem svého vydavatele /ale na druhé straně - lze stanovit, o co se má spisovatel zajímat a o co ne? postavil se do čela toho, co se souhrnně/a samostatně mě zjednodušeně a nepřesně/ nazývá "progresivním proudem" tehdejší čs. společnosti. Ukázky, které otiskujeme, jsou vytrženy z kontextu: jde jen o mozaiku toho, o čem se v oněch časech mezi lidmi mluvilo, v co se věřilo, na co se čekalo či nečekalo.

... Obracíme se na vás ve chvíli, kdy podle našeho názoru politický vývoj v Československu vstupuje do nového stadia. Zevním znamením podstatné vnitřní proměny bylo odstoupení Antonína Novotného z funkce prezidenta republiky. Uplynulé stadium vyznačovalo se tím, že vzrostla politická aktivita občanů... Velká část občanů našeho státu znovu nabyla důvěry v to, že vývoj poměrů může se obrátit k lepšímu... Nejcennější na tomto úkazu je, že projektem demokratického socialismu je zaujata především mladá generace, pro níž je tento projekt dostatečně vzrušující a výjimečný...

LL 28. 3. 1968
Otevřený dopis spisovatelů a kulturních pracovníků ÚV KSČ

Optik

L. & G. PERGL

Spectacle Makers

Telephone 663 6242

57 PELHAM STREET, CARLTON, 3053

SLEVA ČTENÁŘM
PANORÁMY

PANORÁMA V PRODEJI:

Nemůžete-li využít nesporných výhod předplatného, je pro Vás Panoráma připravena v následujících prodejních novin:

MELBOURNE

- prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.

SYDNEY

- Bondi Beach Newsagency, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach

- Porter Newsagency, 203a Castlereagh St., Sydney

NO CO, CO! POKRAČUJTE V DEMOKRATIZACI

Vladimír Jirák

'68

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernícké služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kaderníckých soutěží Vám s ochotou poskytné

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel./03/ 531-5344

*„Když budeš hodně pozadu,
máš tolik a na, užij si
množství, kdo se ještě je jednou
nabudeš, musí jako umakarovy pes-
trník písmen politického
života ...“*

'68

IIPI TIXDAK

... V předvečer svátku Josefa jsem poslal na ozdobném blanketu telegram, který měl být doručen mému příteli Joscfu R.. Telegram zněl: "Ať žije Josef a jeho vláda! To je demokracie." Již za několik hodin jsem se přesvědčil, že to demokracie není, neboť v 1 hodinu v noci jsme byli vzbuzeni telefonem a poštovní úřednice nám sdělila, že Praha tento závažný a dvojsmyslný text nepřijala...

LL 28. 3. 1968
"Cenzurovaný telegram"

... Veřejnost asi sotva ví, že kromě Koniášova Klíče kacířské bludy k rozeznání otevírajícího existuje podobný, bohužel stále platný index zakázaných knih z r. 1953. Zahnuje kompletní díla více než 300 autorů a téměř 700 jednotlivých knih. Je to jistě dost, ale zdaleka ne vše. Uvedený klíč zahrnuje totiž jen starší literaturu. Přísnému dohledu cenzury podléhá i všeskerá nová zahraniční literatura, která k nám dochází...

LL 25. dubna 1988
"Cenzura trvá"

... Je oslnující vědět, že nám vláda už nelže, že nám už upřímně říká, že jsme na tom neobyčejně špatně, ale kdyby její jedinou předností do budoucna měla být jen pravdomluvnost, bylo by to málo. Oslavou letošního výročí by tedy neměla být okázalá slova, ale skromné a odpovědné činy. Snad bychom se obešli i bez orientálních ohňostrojů, byzantských hostin, dělostřeleckého plýtvání. Měli bychom se spíš v tichosti zamyslet nad naším národním cítěním, které jsme takřka zničili, i nad nezbytnou láskou k bližnímu, ke které jsme se nechovali o mnoho laskavěji. I když je samozřejmě potěšitelné, že po tom všem, co jsme prožili, se doposud mluví v Čechách česky a na Slovensku slovensky...

LL 9. května 1968
J. Procházka:
"Naš cesta"

... Armádní generál A.A. Jepišov, náčelník hlavní politické správy Sovětské armády, prý prohlásil, že armáda SSSR je připravena splnit povinnost, kdyby přišla žádost skupiny věrných komunistů o pomoc k záchraně socialismu v Československu. Podobnou zprávu přinesl Le Monde i z Bulharska, kde se prý mluví o možnosti kolektivní vojenské intervence socialistických států v Československu. To je sdělení takového kalíbru, že nutně vyvolává dotaz na vládu ČSSR: Jakým způsobem bude reagovat na tuto nebezpečnou provokaci?...

LL 9. 5. 1968
"Interpelace"

Téhož dne přišel do redakce bývalý člen pražského požárního sboru znaly vnitřku mnoha budov a nabídl se, že mne zavede k odposlouchávacímu zařízení na telefonní ústředně ve Vršovicích. Zavedl mne však jen ke mříži, u níž mě vedoucí ústředny poslal pro povolení vstupu k řediteli Obvodní automatické ústředny. Tam jsem se však dostal jen na vrátnici...

LL 9. 5. 1968
L. Vaculík:
"Zrušené sledování"

... Cítím, že svoboda a cesta našeho svobodného vykročení bez cenzur, úzkosti a apatické odevzdanosti je ve stálém nebezpečí návratu k nejtvrdějšímu stavu diktatury a věznic. Mám obavu, že zde existují síly, které třeba jen jedinou inscenovanou politickou vraždou nebo provokací mohou v jediném okamžiku zlomit vaz všem vám, kteří dnes stojíte u kormidla. I nám, kteří vám věříme. Ano, je to strach o celou tuto společnou věc komunistů i nekomunistů, kteří zde 3 měsíce bez násilí a krveprolití tvoříme jako civilizovaní lidé...

LL 16. 5. 1968
"Dopis A. Dubčekovi"

... Den před pádem Prvního jsem veřejně řekl v Libčicích, že První odstoupí. Sousedé se divili a někteří tomu nechtěli věřit. Řekl bych, že tehdy v Libčicích převládal názor: i dejte pokoj, co to říkáte, však ona ta revoluce v Praze zasejc přestane, dneska se toho v novinách napíše! Jeden mně na chodbě nadal, co prej pobuřuju u nich, v Libčicích. A to jsou Libčice slabou hodinu jízdy od Prahy. Už tehdy mne začalo zajímat, jak to asi může vypadat v místech, která jsou od Prahy vzdálena podstatně víc; je mezi demokracií a kilometrů od místa epicentra přímé závislosti? ... Povstala diskuse, z jejíhož průběhu jsem usoudil, že je mnohem snadnější kritizovat prezidenta středoevropské socialistické země, nežli starostu v Libčicích...

LL 30. 5. 1968
P. Chudožilov:
Slovo k sousedům

... Považuji za svou povinnost upozornit na věc, která se udála v našich kasárnách. Navštívil nás sovětský armádní generál Žadov... Na závěr řekl, že dobří ko-

Pokračování na další straně

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ

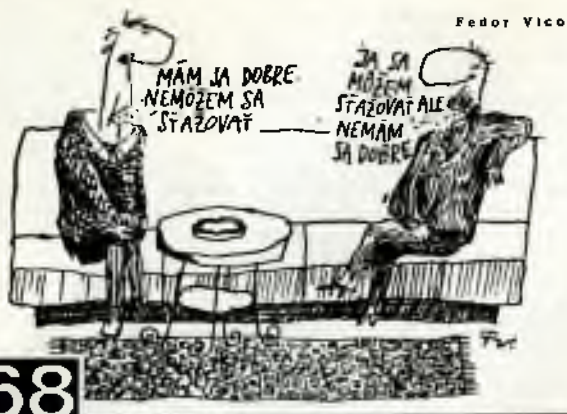
Malvern Continental Butchers

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
— a všech druhů masa! —

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-9980
Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další
zaměstnanci.

**Děkujeme za
včasné zaslání předplatného**

'68

munisté se u nás nemusejí bát, protože stačí zavolat a celá Sovětská armáda i spřátelené armády budou k dispozici...

LL 30. 5. 1968
"Netaktnost"

... Co myslíte, jak to dopadne? Kde je největší nebezpečí? Co se vlastně teď bude dít? Ví vůbec někdo, jak bude Československo vypadat za dva roky? Aspoň přibližně?...

LL 13. 6. 1968
A.J. Liehm:
"Tak vážně: Co konkrétně?"

... Za dnešní stav odpovídáme všichni, více však komunisté mezi námi, ale hlavní odpovědnost mají ti, kdo byli součástí či nástrojem nekontrolované moci. Byla to moc umíněné skupiny rozprostřené pomocí stranického aparátu z Prahy do každého okresu a obce. Tento aparát rozhodoval, co kdo smí a nesmí dělat, on řídil družstevníky družstva a dělníky závody a občanům národní výbory. Žádná organizace nespátala ve skutečnosti svým členům, ani komunistické. Hlavní vinou a největším klamem těchto vládců je, že svou vůli vydávali za vůli dělnictva. Kdybychom tomu klamu chtěli věřit, museli bychom dnes dávat za vinu dělníkům úpadek našeho hospodářství, zločiny na nevinných lidech, zavedení cenzury, která zabránila, aby se o tom všem psalo, dělníci by byli vinní chybnými investicemi, ztrátami obchodu, nedostatkem bytů. Nikdo rozumný samozřejmě v takovou vinu dělnictva neuvěří... Od začátku letošního roku jsme v procesu demokratizace. Začal v komunistické straně. Musíme to říci a vědět to i ti nekomunisté mezi námi, kteří odsud už nic dobrého nečekali. Je ovšem třeba dodat, že tento proces ani nemohl jinde

začít. Vždyť jenom komunisté mohli po celých dvacet let žít jakýmsi politickým životem, jen komunistická kritika byla u věcí, kde se staly, jen opozice v komunistické straně měla tu výsadu, že byla v doteku s protivníkem. Iniciativa a úsilí demokratických komunistů je proto jen splátkou na dluh, který celá strana má u nekomunistů, jež udržovala v nerovnoprávném postavení. Komunistické straně nepatří tedy žádný dík...

LL 27. 6. 1968
"Dva tisíce slov"

... Mohutným číslem večera pro mne byl občan Tomíček, mladý dělník, který se v té kleté době nedostal na studia. Jeho řeč byla perfektním táborem vystoupením, jaké pamatuji z dob předúnorových. Dovolte mi z jeho řeči vyjmout:

"Vážení přátelé, vážení spoluobčané! Měli jsme mezi sebou mučedníky, máme mezi sebou mučitele. V těchto dnech se často seznamujeme s životopisy vynikajících lidí, kteří mnoho vytrpěli. Seznamy mučedníků rostou, jejich mučitelé zůstávají neznámi. Nejdražší lidé nám odešli, vražedné žijí mezi námi. Ústřední úřady jako by o nich nic nevěděly. A proti těm, o nichž se ví, se postupuje neuvěřitelně liknavě. Na bezpečnost, která pro nás znamenala nebezpečnost, se rozhodně spolehnout nemůžeme." /Potlesk/ - Potlesk často přerušoval jeho mistrnou řeč, při níž jsem často trnul ze starých zásob a vážně čekal, kdy začne pracovat rušička. Chlível jsem se po lidech. "Komunistickou stranu Československa je nutno považovat za zločineckou organizaci, kterou skutečně byla, a vyloučit ji z veřejného dění, ať se její současní představitelé dělají sebehezčími. Jistěže budeme chtít komunisty hnát k odpovědnosti za zruinované hospodářství..." Díval jsem se na prokurátora. Byl vrcholně zaujat! - Občan Tomíček kromě KSČ zavrhl i ostatní strany, které se zkomproitovaly za komunistické hrůzovlády. Vyslovil názor, že i příští volby budou fraškou, jenže méně nestoudnou...

LL 27. 6. 1968
L. Vaculík:
"Obrodný proces v Semilech"

... Děsivá mně často tušení, že duch dějin má smysl pro legraci a že při větší míře svobody a větší míře informací tiše uzavře všechny nevhodné kohoutky a skrz naše hlavy nám klidně nechá protékat vlažnou voděnkou vhodnosti, aniž bychom co pozorovali. Ale uvidíme!...

LL 4. 7. 1968
B. Hrabal:
"Domácí úkol z pilnosti"

Redakci Literárních listů... Vážení přátelé, pověření zástupci Vašeho listu, který zanedlouho má vycházet jako deník lidové noviny, mě při osobním jednání tlumočili přání kulturní veřejnosti, aby ministerstvo vnitra po zrušení cenzury přenechalo pro vydávání těchto novin uvolněné místnosti své budovy v Benediktské ulici, kde právě cenzura po dlouhá léta sídlila. Sděluji Vám, že jsme v této věci již učinil potřebné kroky, aby ze strany ministerstva vnitra bylo uvedeno přání vyhověno. Ve Vaší práci Vám přeji mnoho úspěchů. S pozdravem Pavel, ministr vnitra...

LL 18. 7. 1968

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/.....\$ 16 v Austrálii
zámoří \$US 11

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panorámy - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

Takhle se předávalo tajemníkovi ÚV KSČ Č. Císařovi poselství, které před Dětským domem v Praze podepsalo 85,509 občanů. Bylo určeno čs. delegaci v době jednání se sovětským politbyrem v Černé nad Tisou: od Dubčekova týmu se žádal nekompromisní postoj.

Foto: vlastní fotoarchiv
Panorámy

... Plně souhlasím s dopisem pěti bratrských stran a sdílím jejich obavy o osud socialismu v naší zemi. Ke stanovisku předsednictva ÚV KSČ mám tyto výhrady... Odmítám článek 2000 slov a souhlasím s generálem Kodajem...

LL 8. 8. 1968
B. Marečková,
poslankyně NS

... Generálmajor Zolotov prý statečně pokračoval v sérii vojáckých výroků a prohlásil, že Československu hrozí nebezpečí návratu kapitalismu a oni, sovětské vojáky, jsou připraveni, aby tomu zabránili. Jak dojemná asi musela být shoda obou generálů, našeho Kodaje a sovětského Zolotova. Zatím se nám pouze podařilo zjistit, že generál Kodaj moc nenamluvil, mluvil a držel si hlavu v dlaních...

LL 8. 8. 1968
P. Chudožilov
Z. Pinc:
"viděli jsme je"

... Dnes mohu pouze jako exulant sledovat vaše úsilí o uskutečnění demokratického socialismu spojeného se svobodou ducha... Podle mého přesvědčení není úkolem exulantů zasahovat do dění ve vlasti. Nežijí tam a neprožívají, co musejí prožívat lidé doma, a tak nejen nemají možnosti, ale ani práva jim do toho mluvit. Co však jest jejich úkolem, to je, aby udržovali a oživovali ideje, jimiž národ rosti, kterými žil, za něž bojoval i trpěl a které dávaly národům právo na bytí...

LL 1. 8. 1968
P. Pitter /Švýcarsko/

... Jel jsem si pro benzín a chtěl jsem jít spát, ale nedalo mi a znovu jsem se tam vrátil, takže jsem opět hodinu diskutoval. Jeden pán mi dal otázku, co se stane, když nás někdo obsadí. Zeptal jsem se, má-li na mysli Marťany...

LL 1. 8. 1968
P. Kohout:
Jak se posílalo
poselství

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.
Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček,
na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny
a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Licensed Restaurant
Air Conditioned
(RHEINLAND PAL)

M. ONDRÁŠEK

V nový život V nový život V nový život

V nový život

V nový život
V nový život

Zůstal jsem v jednom kuse, i když svět kolem mne se naráz rozpůlil. Před více než jednadvaceti lety, zní to jako dokonale opožděná reportáž, se na letišti v Římě letuška Československých aerolinií se mnou rozloučila: "Šťastnou cestu, soudruhu" a za chvíli nato mne vítal steward britské letecké společnosti: "Good morning, sir". Co se se mnou náhle stalo? Svět svou nestoudnost ani nevidí, na tuto změnu jsem se musel ptát sám sebe. Svoboda může být pojem protikladný a nakonec jsem ani s prvním ani s druhým oslovením necítil nic společného a považoval obojí za formalitu systému. Navíc se mi Fiumicino stalo rozvodím dvou ideologií, i když komunismus již tehdy rezignoval na platnost světové revoluce, která podnítila jeho vznik a kapitalismus již ztrácel prostředky i vůli, aby se mocensky prosazoval v končinách, do kterých jsem směřoval.

Pomoc rozvojovým zemím patřila tehdy v Československu k módě, a tak jsem jel pomáhat do Tanzanie. Při odjezdu se mne jedni přátelé ptali, co budu v té Tanzánii dělat, druzí se dotazovali, čím se budu v té Tramtárii zabývat a všichni na mne mrkali, jako by věděli, že se loučím navždy. Bylo to začátkem roku 1967 a nemohl ani tušit, co do půldruhého roku čeká je a co čeká mne.

Do východní Afriky jsem odjel s rodinou. Líbilo se nám tam, děti se na rozdíl ode mne naučily brzy anglicky a swahilsky. Působil jsem ve vnitrozemské odlehle oblasti v nadmořské výšce 1600 metrů, po večerech jsme tam, i když na rovníku, topili. Dům, ve kterém jsme bydleli, byl vybaven otevřeným krbem, o oheň se staral domorodý sluha, takže jsme se jaksepatří cítili. Do Tanzanie tehdy ještě nedorazil africký socialismus: obchůdek, kam jsme chodili nakupovat, byl nabitý do podlahy ke stropu. Po příjezdu z pětiletkového ráje

1971 KOLONNA

'68

byla tato nevyvinutá země rohem hojnosti, k mání bylo vše, od belgické čokolády, přes švýcarské sýry a izraelské pomeranče až po australské maslo. Indický obchodník se jmenoval Lorando, děti mu říkaly pane Lotrando, poprávu, při účtování se zpravidla spletl, vždy ve svůj přínspěch.

Pár kroků za domem začínala buš, ty zelené pahorky africké, o kterých mi podal první náčrtek Hemingway. Popelnici na dvoře nám chodil každou noc, která zářivala Jižním křížem k neuvěření, kontrolovat šakal čabrakový; pořád lepší než domovní důvěrnice pátrající po mé státní nepřátelské činnosti, tedy zjišťující, kolik jitrnic jsme měli k večeři, doličným předmětem byly špejle. Jako domácí pán na okraji buše vykračoval hadilov pisař, pták sekretář. Jednou jsem viděl, jak ho opustila důstojnost, v trávě se vztyčila téměř dvoumetrová olivově zelená kobra egyptská. Odskočil, roztaženým křídlem hada srazil, zasekl do něj pařát, bojoval jako šermíř a v minutě bylo po kobře. Dubček svůj končí tak neovládl. Luskoun bělobřichý je prazvláštní tvor, připomínal mi půlmetrovou jedlovou šišku, je to savec pokrytý šupinami. Místní lidé knene Hehe /tak prý křičeli, když nepřátelům řezali hlavy/ luskounovi říkají "bwana nganga" - "pán doktor" v přesvědčení, že tělo zvířete je léčivé a šupiny navlečené na šňůrce a pověšené kolem zápěstí či krku propůjčují lví sílu a semleté na prášek zahánějí lidažrouty. Měl jsem něco z této medicíny poslat do Prahy, byla by tam tehdy velmi zapotřebí. Poloopice komba ušatá se nezvaně a drze vedrala do našeho domu, sežrala co se dalo a nemohli jsme ji vystrádat. Všakazové se jen míhali ve svém ničivém díle. A zprávy všech možných rozhlasových stanic byly plné bražněvovy doktríny a tanků, které přijely zachraňovat maji vlast.

Rádio nás spojovalo se světem. Každou neděli Kapské Město vysílalo celé dopoledne pro burské farmáře krásnou hudbu a často zařazovalo skladby českých mistrů, které člověka těší, i když není ani burem ani farmářem.

TonguePerfect

Vám umožní psát na Vašem IBM PC počítači bez problémů česky a slovensky stejně snadno jako anglicky, německy a španělsky. Přetiskové znaky pro polštinu a 7 dalších jazyků.

TC Software,

8 Parker St. Curtin A.C.T. 2605. tel.: (062) 81 3084

OLYMPIA NP tiskárna, předaná tak, že tiskne česky, slovensky, anglicky, německy a španělsky, plus IBM grafické symboly. Cena \$450 + poštovné.

V. Chadim, 8 Parker St. Curtin 2605, Tel. (062) 813084

**Děkujeme všem, kdo
přispěli na tiskový fond**

Zelenka, Mysliveček, Dusík, Smetana, Dvořák, Fibich či Janáček. To byla sváteční žertva, z Jižní Afriky připlouvala úlitba mým českým bohům, srdce Evropy se zatím odlidšťovalo. Proces dehumanizace započal. Jihoafrickému rozhlasu jsem napsal o balšámové jakosti nedělního pořadu, redaktor se načasovaně ozval, že nečekal takovou odezvu a oznámil celé Africe na jih od rovníku, že pro mne hraje "V nový život".

Josef Suk zkomponoval tento vzcnosný fanfárový pochod pro velký symfonický orchestr při příležitosti sedmého všesokolského sletu v Praze 1920, Petr Křička jej dodatečně doplnil slovy začínajícími "Šleh' plamen jasný od Blánika" a skladba dokonce vyhrála první cenu kulturní soutěže k olympijským hrám v Los Angeles v roce 1932. A jak jsem tuto hudbu slyšel tam kdesi v nitru černé Afriky v první zářijovou neděli v roce 1968, zatnula se do mne jak peřát hadilova do kobry a stala se symbolem obrany proti hadímu uštknutí. Jak mohli v Kapském Městě vědět, že jsem se již rozhodl - a k tomuto rozhodnutí mi hráli "V nový život". Viděli ze střechy mys Dobré naděje? Tři trubky a tympány mne v to ráno vítaly do exilového života! Fanfára slzotvorného granátu, toho českého z Kozákova: nikdy jsem nezalitoval tohoto pultón za pultónem stupňujícího se napětí, otvírajícího příznávkami pozounu, tuby a velkého bubnu celý svobodný svět: A ta část světa, se kterou jsem se před dvaceti lety rozloučil, je mi méně a méně srozumitelná, protože mám o ní stále více zpráv...

**JSI TAKÉ PODEPSAL
'68 2000 SLOV?**

Hadab

UŽ MÁM TĚ DEMOKRACIE DOST;
ODCHÁZÍM K MAMINCE DO BERLÍNA

Vladimír Roudný

Bata Bata Bata

Již od \$1,770

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřizením všech formalit spojených s poručením, zařídím cestu kamkoli do celého světa!

Chtějte mluvit s Jiřím Sedláčkem:

V úterý a pátek od 10 do 17 hodin -
311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000
Tel.: /03/ 67-94-54

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám s čímkoli rád poradím na telefonním čísle /03/ 878-8964!

ODRA TRAVEL

MLUVÍME ČESKY!

**LIKVIDACE
LOŇSKÉ VÝZBROJE**

**Evropské zboží z minulé
sezóny za směšné ceny!**

LYŽE	od \$99
BĚŽKY	od \$89
BOTY	\$59 - \$99
BUNDY	\$49 - \$79 - \$159

& OPRAVY LYŽÍ VŠEHO DRUHU

The Ski Disposal Shop

303 Hampton Street
HAMPTON, Vic. 3188

(03) 598 7992

LEN
BR

S
R
P
E
N

INE VZBUĎ SE!
EŽNĚV
SE ZBLÁZNIL!

Foto
Pavel Šindelář
a archiv

'68

'68

'68

Popis jednoho zapásu – IV.

V předzápasu, ve kterém jednu polovinu hřiště bránila naše rodina, zatímco z druhé poloviny útočilo mužstvo mocných, jsme pravda, nevytáhli. Na naší straně bylo pár diváků, na jejich vlastní střídačka, hráči za mzdu. Byla to "plichta". Vytáhli jsme z ní lepší orientaci ve způsobu protivníkovy fantovány, což při mistráku není k zahoeení.

Formulář žádosti o vystěhování chce vědět všechno o nejvzdálenějších bratrancích, dokonce i známých, kteří žijí v cizině. Avšak kolonka pro vypsání důvodů, ačkoli výslovně uvádí, že musí být podrobné, tak na jednu delší větu. Vepsali jsme tedy lakotnický, že nechceme být dále občany republiky a doplnili přílohou, kde jsme bod za bodem uvedli formulace už známé, osvědčené. Do životopisu požadují zejména politický vývoj. Vyhověli jsme bezelstně.

Za doby vlády lidu jsou vžitý představy o tom, jak takový životopis má vypadat, co zamlčet, co rozoznout.

Uvedl jsem, že už v dětství, v době politických procesů padesátých let, byla moje důvěra ve vedení státu narušena. Pak jsem se světil, s jakou radostí a nadšením jsem uvítal rok 68. A jak hluboce jsem byl zklamán vstupem vojsk spojenců, takže původní nedůvěra se rozrostla v kategorický nesouhlas. Naprosto logicky vše vyústilo v přesvědčení ve správnost věci hnutí Charta 77.

To vůbec nebyla provokace! Dodnes si pamatuji, jak jsme z nových učebnic vytrhávali fotografie Slánského. Byla hned za předsádkou po fotografiích Stalina a Gottwalda. Pod dohledem učitele jsme černou tuší přeškrtovali jeho jméno v textu. Ve školních ampliínech přenášeli z rozhlasu předčítání telegramů. Dělníci celé vlasti žádali smrt pro zrádce a hlasatel byl naladěný pateticky. Lekce pro šestileté děti! Krásné a bezstarostné dětství, děkujeme vám!

Osmašedesátý jsem měl v posudku, černé na bílém.

Petra, protože je mladší, začala svůj politický životopis ve stejném duchu Pražského jara.

Ulevovali jsme si smíchem, když jsme předtím parodovali věty životopisu. Nakonec jsme je skutečně napsali. Logicky vzato, co jsme měli uvést, jestliže jsme odmítli nechat se zahrnout a zavalit stranickou představou šťastného nevolníka? Myslím, že soudruzi je stravovali dost těžko a neklidně. Byli jsme pro ně upřímní hlupáci, nebo drzí provokatéři?

Vyplněná žádost, kompletně, se předává zaměstnavateli k souhlasu s vystěhováním. Pro mne, muže v domácnosti, to byl městský národní výbor. Stačilo mu deset minut, rád souhlasil, resp. "neměl námitek". Za to žádost Petry byla 14 dnů morovou ranou místní nemocnice. Nikdo z pohlavců nechtěl být tím kompetentním. Souhlasit s vystěhováním na Západ zavání závadným přesvědčením. Nesouhlasit vyjde nastejno, protože podepisuje nepostradatelnost takového živlu pro chod organizace.

Musel jsem osobně zajít do hnízda alibismu. Ukázal jsem kádrovákovi vyjádření MĚNV na své žádosti. Spadl mu kámen se srdce, vyšší papalášci riskují víc. Opsal text vyjádření doslova. O případné nepříjemnosti se podělil s ředitelem. Použil razítka s hlavičkou kádrového oddělení, ale podepsat musel ředitel. Aby se vezli oba. Tak to chodí u kormidelníků socialismu. Na vysoký plat je kompetentní kdekdo, na zodpovědnost nikdo.

Vojenská správa souhlasila bez průtahů. Vojákoval jsem před více než dvaceti lety pod značkou "politicky nespolehlivý" u silničního vojska. To je novodobý název pro pétépáky. Ozbroyen jen lopatou, vysloužil jsem si hodnost vojína.

VYDÍMÍE TROUBAD

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
po celý den až do 9 hodin večer /03/ 561 8173

AMP

AGENTOVA LICENCE
CHRÁNÍ VAŠE PENÍZE!

Zdeněk ROBEŠ, "LICENCED DEALER'S REPRESENTATIVE".

Vám nezávazně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

Koupili jsme kolky, přiložili po dvou fotografiích a asi sedm dalších potvrzení s čerstvými razítky a znovu vstoupili do ležení náčelníka pasů a viz začátkem prosince 1986.

Kapitán Hrdlička jal se odškrtnout údaje na čelní straně. Pak otočil list a očima automaticky spočinul na protější straně, kde bylo pokračování životopisu. První věta shodou okolností vyjadřovala sympatie k Charvě. Čas se mu na pár vteřin zastavil. Přestal odškrtnout a nikdy už se k tomu nedostal, v našem případě. Poněkud rozmrzele nám řekl, že musíme vyplnit jiné formuláře, které krátce předtím změnili. Kolky, fotografie, vyjádření zaměstnavatelů a OVS převede sám. Bude o tom rozhodovat přímo Praha, dodal důvod.

Lišily se jen typem písma, formuláře. Odpoledne byly zpět. Nic nekontroloval, strčil je do šuplíku a určil nám výsledky. Mne předvolal za tři dny, Petru den po mně.

Zdá se, že normálně v první instanci rozhoduje okresní StB. Pokud nesouhlasí, končí žádost v náčelníkově šuplíku. Jestliže souhlasí, postupuje žádost krajské StB, atd. Ve zvláštních případech, kdy mají zájem zbavit se někoho, rozhoduje Praha. Okres a kraj jsou na vyřizování formalit. Oficiální rozhodnutí má hlavičku krajské správy, platby okresní.

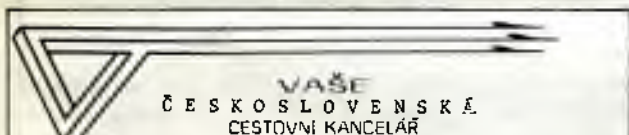
Váš záznam u nich, nebo jejich záznam o vás, chcete-li. Tady je ten klíčový paradox, ten rozdíl ode všech ostatních žádostí, které je jen možno v Československu podávat. Zatímco u nich vám je ku prospěchu prostituovat s režimem, servilnost, v tomto případě prospívá pravý opak. Představa, že když budu hodný, pustí mne spíš ze svých spárů, odpovídala sice přirozenému pudu mimikrů, nikoli však nepřirozenému řádu moci. Takový chybný úsudek stál dvojici, o které jsem četl v minulém čísle, šestnáct let.

Na první výslech jsem přišel o dvacet minut dříve, kvůli intervalu místní dopravy a mrazu venku. Náčelník to neocenil.

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koldáče, jablkové zdviny...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Dáša, Laďa a Irena /mluvíme česky
a slovensky/.

16 ATHONTON ROAD, OAKLEIGH, VICTORIA 3166

Zakotkal, že musím počkat, protože je nutno cosi opravit. V čekací chodbě kolem mne přespěchal sekáč v klotovém plášti přes oblek. Měl velkou montérskou brašnu, ze které se tlačily dráty. Evidentně lepší elektrikář. Nějaký čas cosi uvnitř kutil, pak předvedl svou dovednost na červeném světle nade dveřmi, které fungovalo normálně. Byl jsem vyzván, když odcházel. S výrazem odborníka ve dveřích zahlasil: "Bylo to v tvém telefonu, náčelníku!" Každé malé dítě ví, že se všechny výsledky nahrávají. Tvářil jsem se neutrálně.

Oficiálně byl výslech odůvodněn podrobnějším vysvětlením uvedených skutečností, jak se říká. Ale šlo vlastně o první vyhodnocení, zda se dá zastrašovat a zavléci do konfliktních výroků. Trval dvě a půl hodiny. Zápis nebyl pořízen, nic jsem nepodepisoval. Přetpal jsem se na zákonnou lhůtu k rozhodnutí. Přiznal dva měsíce, ve výjimečných případech tři. Stejně prý budeme muset vyřizovat některé doklady, jejichž platnost během řízení skončí. Uponoval jsem tím, že v době podání jsou všechny v počátku své platnosti, což je podle právních norem rozhodující. Není mou věcí, jak dlouho budou rozhodovat, nemohu na obnovování přistoupit, byl by to nikdy neukončený proces. Nic jsme neobnovovali!

Druhý den šla k výslechu Petra. Dávno před našim zápočením dostala lekce o právech a povinnostech k této příležitosti. Nouzovou brzdu měla v odmítnutí vypovídat. Cítí se zastrašena, může vyzradit na sebe či osobu blízkou něco, co oni neví, jsou vůči ní zaujatí. Musí být nepřístupná a příkřá. Žena si takové chování může spíš dovolit. Její výslech trval půl hodiny. Náčelník dal najevo svou nespokojenost.

Mezičas se vlekl strašně. Ještě jednou jsem, kromě stabilního pocitu nejistoty, dostal pořádný strach. Zvonek, otevřu dveře a stál tam esenbák. Zarazilo mne, že je v uniformě a hodnost je nizoučká. Něco nesedělo. Prý má příkaz podívat se na naše děti! Žádal jsem příkaz k nahlédnutí. Lekl jsem se, že jde od tuhé doby, v hlavě silný podtlak. Papír byl od soudu z nedávné doby, když jsme za děti podepisovali zlodějské renunciační prohlášení.

Nemůžete jen tak za své děti podepsat téměř nic. O tom rozhoduje soud. Na určitou dobu je vašim dětem určen poručník. Přiliš mne pohled na papír neuklidnil. Zpětně zhodnoceno, ten esenbák byl obyčejná šlapka, jak se říká těm, co šlapou chodník ve svém obvodu. Zapomněl splnit svůj úkol včas a doháněl resty.

Krátce před uplynutím třech měsíců jsem dostal předvolání k výslechu. Tentokrát jsem přišel načas, bylo už tepleji. A bylo zavřeno. Přes mřížové dveře mi panička na předvolání přepsala datum na zítřek, doba zůstala. "Předvolal mne náčelník", řekl jsem. "Náčelník tu není a nebude tu ani zítra. Výslechnou si vás chlapi z ústředí. Dnes měli poruchu na autě. Přijďte zítra!"

Vypukl zítřek a já stál opět na chodbě bývalé nemocnice. Vyzvedli si mne dva civilové. V civilu chodí všichni od klanu. Jeden zkušnější mého věku, odhadl jsem ho na soustružníka s večerní průmyslovkou. Druhý byl mladík subtilnější, pravděpodobně krátce po jejich vysoké škole. Co první vyjadřoval přímočaře, druhý zakrýval způsobnějším chováním a psychologií.

Provedli mne mřížovými dveřmi a dvěma místnostmi, všude standartní kancelářské zařízení. Ve třetí byl navíc servírovací stůlek a čtyři křesla. Kancelářský stůl byl přiražen ke zdi ode dveří, právě na opačné straně než bych očekával, s oknem za zády. Byl jsem posazen do křesla s pohledem na kancelářský stůl. Sedli si naproti, mezi námi na stolku psací stroj se založenými čistými papíry. Představili se jmény, která jsem zapamatoval, ale vím jistě, že hodnost neuvedli. Výrazy v obličeji navozovali přátelskou atmosféru. Znejistil jsem,

není to dobré. Nabídlí kávu a cigarety, zdvořile jsem obojí odmítl, budu kouřit svou značku.

Musím podotknout, že bylo těsně před návštěvou Gorbachova, který propustil Sacharova z domácího vězení a vrátil ho do akademie věd, který nenechal rozehnat Sacharovovu tiskovku pro západní novináře.

Začali naprosto neformálně, ale to je obvyklé. Vypadalo to, že chtějí poradit, jak na chyby ve společnosti. Jsem podle jejich úsudku zásadový a přímý, navíc jsem takový byl vždycky. Připomněl jsem jim, že jsem nepřišel o své vůli. Kromě toho se vzdávám práva této společnosti radit, protože jsem rezignoval na její občanství. Jsem u výslechu a budu odpovídat až po náležitém poučení. Dostalo se mi poučení, atmosféra příliš neztvrdla. Vyjadřoval jsem se k otázkám pouze teoreticky. Pečlivě jsem se vyhýbal formulacím, které by mohly být pomlouváním republiky, vymožeností atd., ale byly to mé skutečné názory.

Jeden položil otázku a druhý vždy kamsi odcházel. Potom naopak. Musím být objektivní. Nezastrašovali, žádný nátlak ani vyloučené chytáky. Po půlhodině cosi spadlo a všichni jsme se podívali k psacímu stolu. Nevěděl jsem nic. Ten, který se zvedal, otevřel dveře. Zakryl jimi skoro celý psací stůl a něco tam dělal. Když je znovu přivřel, spatřil jsem výsledek nešikovnosti. Mikrofon byl přidělán k noze židle zespodu, těsně pod polstrováním. Neušlo jim, že o něm vím, ale všichni jsme dělali "jako že nic".

Bylo jasné, že vedle přes zeď je nahrávací a vyhodnocovací parta. Mí chlapi si tam na střídačku chodí pro rady a pokyny. Byli jenom prostředníky někoho, kdo výslech řídí odvedle. Vzhled řízení celé společnosti někým odvedle, včetně přehmatů. Jakýsi profesionál zakopl o kabel k mikrofonu.

V druhé části výslechu přátelská forma poněkud opadla, ale nebylo to otevřené nepřátelství. Spíš úřední komis-

nost, která je všude, i v obchodě. To mne uklidnilo. Otázky a odpovědi se psaly přímo na formuláře, pod hlavičku a text poučení. Práce jim šla špatně od ruky, datlovali.

Když už byl závěr na spadnutí, vrátil se ten, který byl právě pro radu. Omluvil kolegu s tím, že vedle stěhují skříně, aby i on pomohl. Když jsem vstal, že také pomohu, vyštěkl: "Ne, vy ne!" Radili se asi pět minut. Během výslechu rádi často zabrousili s podrobnými znalostmi do dob dávno uplynulých, jména atd. To abych věděl, že oni vědí všechno. Nepodceňujte je, ale vědí jen to, co mají v záznamu.

Pak už závěrečná formulace, potvrzení, zkontrolování, podpisy. Uplynulo tři a půl hodiny.

Při odchodu mne vyprovázel ten starší. Na chodbě stáli čtyři z vedlejší místnosti. Jeden z nich byl výrazně starší. Po konfrontaci s přáteli byl identifikován jako major Houska z Bartolomějské, já ho neznal. Průvodce mi cestou sdělil, jak jsem si dnešní výpovědi nadrobil. Odpověděl jsem, že si nejsem ničeho vědom. Odemkl dveře a řekl polohlasně: "No, mějte se tam dobře", ačkoli se před chvílí dušoval, že ještě není rozhodnuto. Divná doba.

Za Petrou přijeli přímo do služby. Zabrali kancelář a poslali pro ni nadřízené. Spoluzaměstnanci si šeptali. Dvacet minut ověřování, zda trvá na vystěhování, jestli není pod mým nátlakem a takové ty pitomé otázky.

Ani jedinkrát pokus o nějaké přemlouvání.

Za týden, dokonce dva dny před termínem, přišlo vyjádření, bez razítka. Zároveň výměr poplatků a složenky, s razítkem. Zdálo se nám, že nastávají už jen snadné časy, což zdaleka nebyla pravda.

Zadano pro AUSTRALSKOU POLICIÍ

Kolem vlastnictví střelných zbraní obyvatelstvem se toho nemálo namluvilo po Austrálii a ještě asi namluví. Zákonné úpravy v jednotlivých státech jsou odlišné. Uvedme si pro zajímavost, jak to vypadá ve VICTORII:

Zájemce o licenci musí být starší 18 let. Požaduje se, aby navštívil nejbližší policejní stanici, kde dostane formulář a uvede jméno svého nejbližšího příbuzného. Formulář žádosti musí spolu s ním podepsat i dvě osoby, které ho znají více než 12 měsíců a které mohou dosvědčit žadatelův dobrý charakter.

Názor lékaře se vyžaduje u žadatelů, kteří trpěli nervovými onemocněními. Dalším krokem je absolvování kursu bezpečného zacházení se střelnými zbraněmi a úspěšné složení zkoušky ze znalosti zákona. Po zaplacení příslušného poplatku bude úspěšnému žadateli vystavena licence asi do 30 dnů.

Tento zbrojní pas platí tři roky a je možné s ním zakoupit střelnou zbraň. Předtím ovšem je potřeba se opět vydat na policii, licenci tam ukázat a uvést důvod, proč chcete mít vlastní pušku. Uspokojíte-li policii, vydá vám po zaplacení dalšího poplatku povolení k nákupu střelné zbraně, kterou ovšem musíte ihned zase na policii registrovat.

Policie státu Victoria upozorňuje, že děti do 18 let nemohou vlastnit ani vzduchovky. Pokud chcete, aby se vaše děti věnovaly střeleckému sportu, musíte pro ně získat tzv. junior permit /už od 12 let/.

Bližší informace podá v Melbourne Firearms Registry, tel. 667-1645.

Žadatelé, neovládající dostatečně angličtinu, mohou si vyžádat pomoc překladatele.

V NAŠÍ AUTODÍLNĚ VÁM RYCHLE A SPOLEHLIVĚ
PROVEDEME

OPRAVY VŠEHO DRUHŮ!

65 Grosvenor Street, St. Kilda

Tel.: /03/ 527 4827

*Chtějte mluvit se železákem!
Sleva štědrým Panorámám!*

Bohemia Cakes

SPECIALITY - domácí máslové cukroví, dorty s náplněmi, vánoční cukroví, bábovky, záviný, koláče s náplní, buchty, halušky, tvarohové koláče.....

Služba podle Vašeho přání a podle katalogu a na zálohu /deposit/ - přijímáme objednávky na nedělní obědy /3 dny předem/.....

31 Martin Pl., Glen Waverley 3150 Tel.: 232 5198

Kamujete

SVÉ OBRAZY A VÝŠIVKY

U PRVNÍ POZLACOVAČSKÉ FIRMY V AUSTRÁLII!

Prodáváme také umělecké reprodukcce, barvy, štětce a veškeré potřeby pro umělce ve velkém výběru!

J. KOŠNAR PTY. LTD.
548 MT. ALEXANDER ROAD
ASCOT VALE VIC. 3032
TELEFON /03/ 370-5744

Pro štědré Panorámky 10 procent slevy!

Ať už se jedná o volby místní, krajské, státní či celostátní, prezidentské, demokratické, republikánské, o volby guvernéra, šerifa, prezidenta či starosty, Američan se pídí po materiálech, jež by mu o kandidátovi poskytl co nejvíce informací. Totiž, on se ani tak nepídí, protože informace mu poskytují média v bohaté míře. Důvěra se i věci, které možná nikdy nechtěl vědět: že kandidát ukradl v obecné škole panu faráři z kostela hostie, že na univerzitě opisoval, že ne-

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

Fejeton Jiřího Sykory z USA.....

dal manželce k dvacátému výročí svatby žádný dárek, že dte rád detektivky, že nosí s oblibou spodní prádlo značky COWBOY.

Doví se, jak se kandidát choval na vojně, v tanečních, doví se o jeho filosofii, čemu dává přednost v umění, literatuře, ekonomii, jaká je jeho finanční situace, kolik stojí jeho dům, zda spoří či rozhazuje, zda pije, kouří, jaký je jeho vztah k ženám.

Americký volič chce vědět všechno. A když jsou mezi tím vším i věci pikantní či triviální, tím lépe, alespoň se to lépe dte či poslouchá. Politici analytici často Američanům vytykají, že se voleb neúčastní - a to je pravda, odezdat svůj hlas přijde obvykle jen polovina oprávněných voličů. Jedni odborníci tvrdí, že je to projev nezdravé a že to není zdravé pro společnost a její vývoj. Druzí experti naopak tvrdí, že je to projev spokojenosti se svým životem, že nevolíci prostě nepovažují za nutné volit, protože status quo jim v zásadě vyhovuje a personální změny považují pouze za kosmetické. Ať si každý vybere. Nedávno jsme se o tom bavili se sousedem. Soused ví, že pochází z jakési vzdálené země, a ptal se mne, jak volby probíhaly tam, v té zemi daleko za mořem. Tak jsem mu to řekl, jak si to pamatuji. Po mém vysvětlení se tvářil zamysleně a pak se mne zeptal, proč lidé k volbám vůbec chodí, když nemají možnost si vybrat. Odpověděl jsem, že to je taková smluvená hra, národní zvyk. Nesouhlasil. Namítl, že čirou logikou lze dojít jedině k tomu, že volby předpokládají možnost výběru, možnost volby, proto se to tak jmenuje, a že kdyby měl příště volit šerifa a dostal by na vybranou mezi jednou jedinou osobou, cítil by se jako idiot.

Říkal jsem, že ho chápou, ale že ve skutečnosti možnost výběru má, protože svůj hlas tomu jednomu jedinému kandidátovi dát může, ale nemusí - a dodal jsem, že to bych mu moc nedoporučoval, protože volby jsou víceméně veřejné, a každý by věděl, že se vyhnul občanské povinnosti. Bezdurově se tomu zasmál a já se přidal, abyho zakryl rozpaky.

A potom jsem mu vysvětlil, že styl voleb, o kterém mu vypravuju, je velmi oblíben, protože se jich obvykle účastní 99 celých, 9 desetín procenta voličů. Dívál se na mne nevěřícně a řekl, že kdyby na místo šerifa kandidoval jedině James Hamilton a dostal skoro sto procent hlasů, tak by věděl, že je to podvod, protože o Hamiltonovi se ví, že má na krku finanční machinace se stavitelskou firmou a že by ho nikdo z okresu nevolil. Řekl jsem mu, že kdyby měl jen jednoho kandidáta, tak by nakonec byl rád, kdyby Hamilton mohl volit, protože jak jinak by uplatnil svoje volební právo. Soused mne okamžitě poslal do háje a dost ostře mne poždál, abyho mu vrátil sekačku na

trávu, že má jen tu jednu, a že jeho volbou je mít ji doma a už nikdy ji nepůjčovat přistěhovalci, který si z dobrých lidí dělá soufky.

Jak vidět, lidé tu i onde se chovají stejně, řekl bych neurvale, zvláště když jim vyprávidíte pravdivý příběh. A to jen proto, že každý má na vše rozdílný názor. A někteří z nás, zvláště ti, kteří nejsou mentálně stabilní, nedovedou zachovat dekorum.

A když už jsme u termínu VOLEB, zastavme se na chvíli u politických projevů, jež různí kandidáti pronášejí ještě před volbami. Většina politiků hodně slihuje, mezi jiným i to, že se budou chovat spravedlivě, že nebudou sousedům, spoluobčanům či dokonce národu lhát, že nebudou nic tajit, že povedou otevřenou politiku, založenou na přímosti a pravdě. Z důvodů, které mohou být způsobeny okolnostmi, nad nimiž nikdo nemá moc, anebo pro neschopnost či ze snahy vyhovět různým zdjmovým skupinám, se často stává, že vítěz po volbách, nespíná ani zdaleka to, co slíbil. A tak jsem zde vypracoval projev, který by měl každý uchazeč o veřejnou funkci připojit k zdvěru své přednášky. Měl by ta mnou vybraná slova říkat silným hlasem, aby si je masy zapamatovaly. Takhle:

"Vážení spoluobčané, bratři a sestry, dámy a pánové, dovoluji mi na zdvěru mého předvolebního projevu říci několik pravdivých slov: Těleso ponořené do kapaliny je nadlehčováno silou, která se rovná váze kapaliny tělesem vytlačené..."

Téměř \$200,000 rozdělilo letos ministerstvo přistěhovalců a etnických záležitostí mezi organizace a spolky různých zájmových etnických skupin. Mezi ty šťastné patří Čs. klub v Queenslandu, který pro nákup vybavení k výrobě svého měsíčníku dostal \$2,600.

+++ Opoziční mluvčí pro přistěhovalce a etnické záležitosti nám zasílá pozoruhodné varování před probíhajícími průzkumem struktury výdajů domácností, který provádí Australský statistický úřad /ABS/. Podle sdělení pana A. Cadmana, M.P., namátkou vybrané rodiny přistěhovalců jsou žádány, aby pod hrozbou pokuty požičovaly detailní záznam všech výdajů v období 14 dnů. Rodiny dle sdělení opozice mají zodpovědět dalších 300 podobných otázek, což údajně znamená, že někdo od ABS stráví v domácnosti hodiny, aby získal všechny odpovědi. Jak uvádí opoziční mluvčí, vláda nepředložila příslušné dokumenty v obou komorách parlamentu a tedy není zcela jisté, jak je to s pravomocí statistického úřadu, pokud chce rodiny přistěhovalců nutit k účasti na průzkumu. Opozice doporučuje přistěhovalcům, aby si vyžádali dostatečné množství času k podrobnému prozkoumání všech otázek předtím, než na ně odpoví.

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, přijďte na první poradou!

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

**PROSÍME - UŽÍVEJTE POUZE NOVÉ
PŘEDPLATNÍ LÍSTKY!**

H. STEHLÍK

STRACH

STRACH

Strach

Strach

Strach

STRACH

...S ženskéjma jsme nebyl moc úspěšný, chtěly mě jen ty, co já nechtěl. Vždycky jsem se vyhýbal běhání na větší vzdálenost než sto metrů, nenáviděl jsem chytání druhého dechu. Ale měl jsem rád gymnastiku a nářadí v Sokole, kliky, box a jako divák jsem holdoval jenom lednímu hokeji. Zejména těm zápasům s Rusákama. Měl jsem doma spoustu zvířat, ale musel jsem se naučit dělat dlouhy, abych je a sebe denně mohl krmit. Hodně jsem snil a vymýšlel si, co bych chtěl dokázat a čím bych chtěl být. Jak se proslavit. Jak vypěstovat krásné a silné psy, nádherně opeřené kohouty. Zkřížit vlka se psem. Moci sledovat vysněné filmy z minulosti. Jít do tajů dědičnosti. Pobesedovat s neandrtálcem, koukat na šavlozubého tygra, vidět létající ještěry nebo dinosaura. Vidět své vlastní předky živé, každého z nich, alespoň deset generací zpět...

Ovšem, samozřejmě, mé snění často bylo zcela všední. Mít krásnou a chytrou ženu, zdravé a vynikající děti, být chovatelem Celostátního Vítěze Německého Ovocáka, být úspěšným novinářem a spisovatelem a ovlivnit myšlení tisíců a milionů. Žít ve zdraví do sta, zaměřit ve spánku a bez bolesti. Mít státní funus...

Vlastně jsme jeden jako druhý. Rozdíl jsou jenom v malinkatejch detailech. Já jsem přitahován ke zvířatům, tak musím být vyznavačem Německého Ovocáka. Honzlová se psů bojí, tak udělá z krále psů nestvůru v rukou jiné nestvůry. Ale oba jsme v minulosti na ty krásné psy museli vejrat. S obdivem - nebo se strachem...

Bez dovolení opustiš hranice toho, co tě dusilo a mrzčilo dvacet let. Přijdeš do svobody - a co vidíš? Ty samé lidi, závistivé, nenažrané, sobecké, zlé i hodné, chytré i blbé, malé i velké. Je to jiný systém, ale pořád stejně nedokonalí obratlovci, kteří se perou, žerou, potírají... Tak v tom žiješ, svobodně. Začneš užívat svého výcviku, kterým jsi prošel tam za železnou oponou, a začneš materializovat své sny. Auto, pozemek, plot, byznys. V několika letech máš největší psínek a výcvikovou školu pro německé ovčáky v Austrálii. Jsi byznysman se šekovou knížkou, odborník ve svém oboru. Myslíš, že nemáš konkurenci. A stejně se to stane. Malí a blbí tě sabotují. Pomlouvají. Podtrhávají. A ty bojuješ, nenávidíš, útočíš, promlouváš. Plynou léta, rveš se s tisícičkama dolarů; v průběhu toho jsi najednou ženatej, na své děti z minulosti nemáš čas. Honíš se jako vůl pro nic a za nic. A najednou jsi bankrot... A v tu chvíli, kdy jsi vyhlásil úpadek, jsi vyhrál. Je to tak. Bil jsi systém, nenažraný, nemilosrdný, který má ale

svá pravidla hry. A ta najednou pracují v tvůj prospěch... Systém tě ochraňuje proti mocným bankám, krutým a mstivým věřitelům, soudům a policajtům. Ztratíš, co máš: dobře, stejně jsi to jenom splácel. S tučnejma úrokama. Ale dýcháš. Bydlíš se ženou na malém pozemku, máš několik psů a holubů, slepice, několik koz, kočky. Bydlíš v maličkém domku s jedinou velkou místností a otevřeným ohništěm. Domek je postavený z cihel a bláta, útulný a plný svérázu. Zeď plná knih, stůl, dvě židle, manželské kanape. Diplomy, trofeje, snímky psů. Dvě ručnice, vydělané ovčí kůže, plynový sporák. Maličká televize na baterii... Manželka učí na střední škole a ty se staráš o zvířata; za humny hledáš zlato, plníš lahvičky od léků zlatým prachem a zlomky kovu, soudcuješ psy, jezdiš na schůze. A svět, ten kapitalistickéj svět, tě nechá na pokoji. Nechá tě žít a dýchat. Ty začneš mít roupy, přece nejsi penzista. A najednou, po patnácti letech, začneš psát. Nejdřív volnou pezií, svobodnou, žádná pravidla. Pak první povídku. O zlaté horečce... Pošleš to nakladateli a čekáš. Čekáš a čekáš...

Pak přijde zase jedna neděle, nemáš přece rád čekání, v dubnu je National Show for German Shepherd Dogs v Nuriopu. Vytáhneš teda malou vlkošedou fenku z psince a jdeš na cvičák. Je zatracený horko, slunce praží nehorázně, a ty začneš s ostatními chodit ve velkém kruhu, kolem a kolem, běh, krok. Go, girl, go. Napjaté vodítko, Urana pracuje jak hodinky, mrská nožkama v krásném, dlouhém přízemním klusu, radost pohledět. A najednou... najednou se začneš zalykat, dusit, jsi horký jak roz-

NAVŠTIVTE

Green Gables Chalet

★★★★

WARBURTON

★★★★

Pouhou hodinu jízdy autem z Melbourne!

Můžete zde prožít příjemnou dovolenou v krásném prostředí, můžete se zde zastavit na nedělní oběd s výběrem českých i australských jídel vyhlášené jakosti, můžete zajít i jen na odpolední svačinu!

Mimo jiného budete mít k dispozici 8 akrů stylově udržovaných zahrad, tenisový kurt s večerním osvětlením a vyhřívaný bazén...

Místnosti pro oslavy všeho druhu, restaurace B.Y.O.

INFORMACE - P.O. Box 25, Warburton, Vic. 3793
Telefon /059/ 66-2077

pálená kamna. Vlečeš čubu z kruhu, nemáš dost kyslíku, to mizerné slunce do tebe řeže. Posedne tě zvířecí, živočišný strach. Z udušení. Pomalu se suneš po cestě, deset metrů, dvacet metrů, pořád nemáš dost kyslíku. Snažíš se zvládnout ten strach. Jdeš a jdeš, čuba vedle tebe jak stín. Tak takhle to končí, myslíš si. Tohle kouření, padesát camelek denně, dvacet osm let. Jak sis mohl myslit, že vyvázneš bez účtu? Ale najednou už není tak horko, strach opadáva, dýcháš volněji. Vlezeš do auta. Přijedeš domů, lehneš na kanape, nejíš, ve snaze utýct tomu strachu se snažíš spát. Usneš na chvíli - a probudí tě zase strach. Zvířecí, nemáš dost kyslíku. Tak vytáhneš stroj a začneš psát další povídku. O dechání v Austrálii a tak. Nazveš ji - STRACH.

/Výňatky z delší práce./

ČLOVĚČE, STUJTE V POZORU,
KDYŽ ČTU VAŠI REHABILITACI,
NEBO VÁM ZAB ROZBIJU TU
VAŠI PITOMOU DRŽKU!
Vladimír Ránčin

'68

P. CHUDOŽILOV

Anděl SMRTI

Od rána hustě padal sníh. Odpoledne spadlo z nebe i něco většího. Z nízkého černého mraku zuchl dolů anděl smrti, jen se ze závěje zakouřilo. Ve zdraví, i když s námahou, se ještě dostal přes plot na druhou stranu do dvora. Tím jeho štěstí skončilo. Ukořím anděla smrti bylo vzít s sebou na věčnost pantátu. Pantáta však byl příliš těžký a anděl smrti zase příliš starý. Anděl tedy popadl aspoň slepici a chtěl zase stejnou cestou zmizet. "V nebi řeknu, že jsem špatně viděl", utěšoval sám sebe chytrácky. "Pomoc!" vykřikla slepice.

"Zloději!" blesklo pantátovi hlavou. Začal anděla smrti řezat holí, jen peří lítalo. Anděl se ukrutně polekal. Ve snu jej nenapadlo, že by věci mohly vzít takový obrat. Nikdo nepamatuje, že by někdy nějaký anděl sebral něco, co mu nepatří. Leknutím najednou nemohl létat. To se andělům dosti často stává. Běhal cplášeně dokořem po dvoře. Smekl se po zápraží, vrazil do chlíva. Schoval se dozadu za telátko.

Kostelní zvon už vyzváněl na poplach, ze všech stran se sbíhali sousedi. Rovnou do chlíva si však nikdo netroufal. Koukali hustou chumelenicí z uctivé vzdálenosti dovnitř. Snažili se poznat, kdo se to tam vlastně skrývá. Strach jim našeptával hlouposti.

"Je to veliký orel", usoudil obecní strážník. "Čert je to!" zavřískala jedna babka. "Ne, je to čarodějnice," odporovala druhá. "Vždyť nemá koště," hádá se ta první babka. "Děblové mají svatbu!" krčil se ustrašeně soused, co bydlil na samém kraji vesnice.

"Jménem zákona!" zvolal obecní strážník velikým hlasem. Nic se nehýbalo. Strážník opatrně lezl do chlíva. Krávy se na něj zvědavě a vážně dívaly. Jako kdyby chtěly říci: "No, co uděláš teď?" V koutě sebou něco zamlelo ve slámě. Strážník uviděl trochu černého peří. "Vida," pomyslel si spokojeně, "obyčejná husa. A není malá." Jak byl při kuráži, odepnul šavli. Anděl se lekl, vyrazil kupředu. Také strážník se teď znovu polekal. Měvl šavlí, uskočil. Anděl zařval. Srazili se. Neštěstí bylo hotové.

"Jak se teď dostanu zpátky do nebe?" hodoval anděl smrti. V ruce vyčítavě držel useknuté křídlo. Sousedi se zmateně drbali ve vlasech. "Z toho bude pěkná patálie!" předpověděl starosta. "Kradl slepici," hlásil pantáta, "tanhle měsíc se ztratily už tři!" "To není žádná pravda!" volal anděl smrti, "nekradu slepice! Jsem anděl smrti!" "Šel po mně jako vztekalej," hájil se strážník. Lidé se podívali na starého zplhlého anděla. Dali se do smíchu. "To nám nikdo neuvěří," uvažoval starosta nahlas. Nakonec anděla smrti strčili do husího chlívu. "Je to pouze prozatím, než se rozhodne, co s tebou," utěšoval anděla dobrák starosta.

Všichni odešli. Za chvíli se ještě vrátila stará babka ze vsi. Přezkoušela, jestli je petlice opravdu dobře zaligovaná. Měla strach, že teď ona by byla na řadě, kdyby se anděl smrti dostal z chlívu ven.

Pantáta nemohl v noci spát. Seděl u okna. Koukal, jak venku padá sníh. Vítr tesklivě hvízdal v komíně.

◆ INZERCE ◆

v časopise

PANORAMA

Jen v Austrálii je na 20,000 Čechů a Slováků...
PROPAGUJTE SVÉ VÝROBKY ČI SLUŽBY MEZI KRAJANY!
U dlouhodobých inzerátů sleva. Oznamujte nám
včas všechny změny!

Miloš TRNKA, licenced plumber, gas fitter

instalatér

MILOS PLUMBING
(03) 548 1210

V kamnech praskal oheň. Pantátovi bylo smutno po duši. Zapálil si fajfku. Ani to však nepomohlo. Marjánka už dávno umřela, děti neměli. "Tak takhle vypadá moje smrt," říkal si pantáta udiveně. Už se mu nezdálo tak hrozná. Lidé mají největší strach z toho, co neznají. Zažehl lucernu, vyšel na zápraží. Nad domem pořád letěly černé mraky, sněh se sypal stále hustěji. "Hej," zabušil pantáta holí na dveře husího chlívku, "pojď se ohřát dovnitř!"

Anděl smrti si rád přisedl k pecičce. V husím chlívku mu nebylo moc dobře. Už jenom proto, že tam byl hrozný smrad. Některé husy anděla dokonce štípaly zobákem. Zdálo se jim, že přišel ujídat z korytka kmenů. Pantáta uvařil andělovi smrti hrnek lipového čaje. Osladil mu jej medem.

"To je proti nastydnutí," hučel pantáta, "jinak bys vode mně nedostal nic. Tady nemáš co pohledávat". "Děkuju," řekl anděl způsobilě. Zhasl a šel spát.

Netrvalo dlouho a zvykli si na sebe. Málem z nich byli nejlepší kamarádi. Anděl smrti vyprávěl pantátovi, jak to chodí v nebi. "To se tam taky uvidím s Marjánkou?" staral se pantáta. "Určitě!" prohlásil anděl smrti.

Když přišlo jaro a slezl sněh z mezí, ukázal anděl smrti pantátovi, že mu useknuté křídlo zase narostlo. Oba je to příjemně překvapilo. "Nehněvej se pantáto," řekl anděl, "je to tady s tebou hezký, ale já musím do nebe ke svým". "Půjdu s tebou," rozhodl se pantáta.

Vyšli spolu za humna. Vyprovodila je celá ves. Pantáta si trochu podkasal kožich, chytil se aněla smrti kolem krku. Vzduch už voněl jarem. Nad nimi bylo šmolíkové modré nebe. Teď zavřel pantáta oči. Přece jenom ještě měl trošičku strach. Hop! Už tam byli. V nebi. Rovněma nohama. Ani to nezabolelo. O pantátův dobytek se teď starala ta nejstarší babička ze vsi. Ani ona už neměla strach. Poznala, že smrt není zlá.

UPOZORNĚNÍ

Vzhledem k mimořádnému charakteru tohoto čísla jsme pro naprostý nedostatek místa - ač nám to rve srdce - nuceně vypustit rubriky Na SBS TV, Na ABC FM a Kultura /takový už je osud kultury, prvně na ráně.../ a podstatně omezit rozsah dalších rubrik. Je nám mimořádně líto, že musíme odsunout do příštího čísla i další díl seriálu V. Křížče: Byl jsem konzulem Hutt River /autor, sám zkušený novinář, naši situaci jistě pochopí - od tétož autora v jednom z nejbližších čísel zařadíme i materiál o indiánech Severní Ameriky/. Moc se omlouváme - ale 2 x 20. výročí srpna 68 bude až za dvacet let...

Je pravda, že byly upraveny ceny některých průmyslových výrobků - odvážně se táže RP. A hned si i odvážně odpovídá: ba, je to tak. Např. obojek na psy nyní stojí 3.35 Kčs /dosud 1.50 Kčs/, náhubek na stejného živočicha 72 Kčs /40/, formičky na cukroví 46 Kčs /10/, forma na dort 29 Kčs /13.50/, koště 66 Kčs /34/ atd. Nicméně občan neprodělá, přikoupí-li ke všemu vždy jeden horolezecký tlumok - uklidňuje RP - neb ten byl zlevněn o 19 procent.

+++ Mimořádnou pozornost věnoval čs. tisk procesu se třemi teenagery, kteří mj. /v Panoramě jsme o tom informovali/ před časem poškodili některé pomníky na pohřebišti sovětských vojáků na Olšanech. Obvinění byli z propagace fašismu, i když zjevně dost dobře nechápali, o co běží, ze záškodnictví, výtržnictví,

rozkrádání atd. Neopomínalo se zdůrazňovat, že otcové dvou chlapců žijí v emigraci. Obžalovaní byli odsouzeni k trestům odnětí svobody na 5 až 8 let, což vzhledem k jejich věku a obvyklé praxi čs. soudů je neobyčejně tvrdé. Mladíkům velmi uškodilo, že veškerou svou činnost motivovali snahou "uškodit komunistům", což členům KSČ v soudcovských talárech nedělá dobře kolem páteře.

+++ Čs. expedice Tatra, směřující mj. do Austrálie, je - jak jsme už psali - provázena značným zájmem FBI a dalších kontrarozvědek. Po dočasném uvěznění v Guatemale si členové expedice lízali rány nějakou dobu v Nikaragui a v polovině července byly už zprávy o jejich výskytu v Argentině.

+++ Nejčastějším českým příjmením je samozřejmě Novák. Následují Svoboda, Novotný, Dvořák, Černý, Procházka, Veselý, Hájek, Kučera, Pokorný, Jelínek, Beneš, Růžička, Horák, Zeman, Čermák, Marek a Fiala. Jen v pražském telefonním seznamu je Nováků 2301, takže dívka, svedená "Novákem" bez bližšího určení, má co dělat, aby se dopídala alimentů. Příjmení Novák má téměř jedno procento obyvatel českých zemí. Jeho původ od předávného jména "nový" je jasný, bývali tak označováni noví usadlíci, ale také ševci, šijící novou obuv /např. M. Jakeš, kdysi švec, docela jistě není "novák"/.

+++ Novým primátorem Prahy je Zdeněk Horčík.

+++ O nedostatku toaletního papíru v Československu jsme už vícekrát psali. Dosud však platilo, že je-li nouze nejvyšší, Rudé právo nejbližší, a uhlavně nazezané obdélníčky z Jakešova projevu nakonec vždy nejak posloužily, i když ne tak dobře. Leč i s tímto válečným řešením to bude všelijaké, protože papír už není ani na Rudé právo! List přiznává, že z tohoto důvodu zmenšuje rozsah sobotního vydání o plné čtyři tiskové strany.

+++ Vypuštěním velkého množství chlóru do řeky se ve Váhu úspěšně podařilo vyhubit všechny ušlechtilé lososovité ryby, zejména hlavatky, pstruhy a lipany.

+++ Zasedání RVHP a Varšavského paktu na nejvyšší úrovni byla ve znamení velkých slov, ale ještě větších stínů v pozadí. Ekonomická situace všeobecně katastrofální a politická o nic lepší - autoritativní způsob, jakým Gorbačov zatočil s Arménií, ukázal, že si je velice dobře vědom toho, že skutečná demokratizace by vedle k vnitřnímu rozkladu SSSR ve velmi krátké době. A vztahy mezi satelitními státy začínají někdy být poněkud divoké, když Maďarsko s Rumunskem se ocitly na pokraji vojenského konfliktu kvůli právům maďarské menšiny v Rumunsku. Po bouřlivých protirumunských demonstracích Ceausescu oficiálně omezil diplomatické styky s Budapeští. Ve chvíli, kdy se schylovalo ke střílení, Moskva rázně zasáhla v zákulisí. S "internacionalismem" to silně skřípe a potešitelné je, že olejíček nepomůže.

+++ Ministr pro přistěhovalectví, místní správu a etnické záležitosti C. Holding, M.P., podle tiskové informace ministerstva zaslal osobní blahopřání panu F. Váňovi z Melbourne k nedávnému významnému ocenění jeho práce pro čs. komunitu, jak jsme o tom informovali v minulém Panoramě.

+++ Otevřený dopis Michailu Gorbačovovi, formulovaný značně ostře, připravila Čs. obec legionářská v zahraničí se sídlem v Londýně.

+++ Austral. federální vláda uvažuje o úplném či částečném zrušení dovozního cla pro tradiční lidové kroje, které doposud spadaly pod paušální pojem "ošacení".

+++ Čs. občané loni podali na 155,000 stížností na státní orgány, z nichž zhruba polovina byla - aspoň podle RP - laskavým státem uznána za oprávněné.

Jestliže někdejší vyvojová stádia prehistorického světa podle materiálů, z nichž naši předkové vyráběli zbraně a nástroje, se nazývají dobou kamennou, bronzovou, železnou atd., pak by se toto století muselo nazývat podle nejtypičtějšího jevu naší doby - dobou migrační.

Ještě nikdy v dějinách lidstva nebylo v pohybu takové množství nejrušnějších národnostních, náboženských či rasových skupin obyvatelstva naší zeměkoule, jako je tomu ve 20. století. Lidé se stěhují ze země do země,

Jednou přišel

DOPIS Z VÍDNĚ

Fejeton Jindřicha Liona z Rakouska..

s kontinentu na kontinent před útlakem, pronásledováním, nesvobodou či pouze za lepší práci. Emigrace politická, náboženská nebo hospodářská nabyla po druhé světové válce takových rozměrů, že i typické imigrační země, velké a bohaté, začínají z pudu sebeochovy zavírat před přistěhoválci svoje hranice. Jejich současné hospodářské poměry už nedovolují další nárůst obyvatelstva.

Nejen v Evropě, ale i ze Střední a Jižní Ameriky, z Blízkého i Dálkého Východu, ze zemí Afriky a Asie jsou v pohybu velké skupiny osob, hledajících životní jistoty mimo území svých vlastí. Prchají nejdrívě do zemí tzv. průjezdních, kde čekají na povolení do konečných cílů svého putování. Jestliže se tyto země či kontinenty stále více uzavírají přistěhovalecům, pak jsou tyto lidé pro průjezdní státy o to větším břemenem. Ty, před nimi uzavírají své hranice a přestávají udeřovat azyl.

Je mezi nimi i dosud tak otevřená a vůči vystěhovalcům tak liberální země, jako je Rakousko. Od konce druhé světové války jím prošlo kolem dvou milionů uprchlíků, jejichž konečným cílem byly hlavně Spojené státy, Kanada, Austrálie a částečně i Jižní Afrika, ale i NSR, Švédsko, Švýcarsko a v menší míře samotné Rakousko. V roce 1956 prošlo touto malou zemičkou - po kratším či delším čekání na víza odjinud - na 180,000 Maďarů, v roce 1968 na 140,000 Čechoslováků, v nedávné minulosti další desetitisíce Poláků. Kromě menších skupin z jiných zemí.

Jen v současné době očekává v Rakousku 14,000 osob možnost vystěhování do zamořtí. Pokud mají azyl, poskytuje jim alpská republika ubytování i stravování ode dne příjezdu až do dne odjezdu. Pohlcuje to ohromné částky peněz, které jsou v této nebohaté zemičce hospodářsky velice citelné. Dosud ovšem "živí" rakouský stát i ty, kteří nebyli politickými uprchlíky a tudíž nemohli dostat azyl. Z lidského hlediska je nemohli poslat zpátky do zemí jejich původu, neboť by je tam vystavovali nebezpečí pronásledování, i když se kromě nedovolené emigrace ničeho nedopustili. Jejich počet však narůstal a narůstá, tím více, čím více je odmítají přijmout zamořské přistěhovalecké země.

Jelikož mezi Rakouskem na jedné a Polskem a Maďarskem na druhé straně existuje bezvízový styk, přijíždí sem stále více hospodářských uprchlíků z obou těchto zemí v neopodstatněné naději, že se odtud nějak a někam dál dostanou. Aby tomu zabránilo a u vědomí skutečnosti, že se tyto lidé mohou beztrápně vrátit do svých domovů, zavedlo nyní Rakousko pro občany těchto dvou zemí urychlené azylové řízení, v jehož rámci jím během tří dnů sdělí, zda mají naději na udělení azylu. Ne-li, mohou sice nadále zůstat v Rakousku, ale za vlastní peníze a bez jakýchkoli podpor.

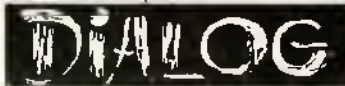
Tato novinka se netýká šs. občanů, jak sdělil rakouský ministr vnitra, neboť u nich není možnost beztrápné

ho nduratu do vlasti. Ani jím už nebude tak velkoryse poskytován azyl jako v minulosti, ale podpory rakouské vlády jím po jejich čekací dobu nebudou kráceny. Pro zajímavost za uplynulých dvacet let požádalo v Rakousku 34,337 Čechoslováků o azyl, z nichž byl 13,712 osobám poskytnut. Tendence žadatelů je stoupající, roční průměr se pohybuje stále kolem 2000. Rakousko tedy plní i nadále své humanitní povinnosti - dokonce v době, kdy jiné, větší a bohatší země se vůči uprchlíkům stále více uzavírají.

I Československo přispělo k oslavám 200. výročí evropského osídlení Austrálie vysláním dechového tria lidové školy v Havlíčkově Brodě na třetí denní zájezd do Melbourne, Canberra a Sydney během července. Tato skupina dětí ve věku od 9 do 16 roků, vedená učitelem Josefem Brožkem, hrála skladby pro hoboje, klarinety a fagoty na řadě veřejných i soukromých koncertů a překvapila zejména odborníky svou hudební vyspělostí. Diskuse na mezinárodním sympoziu o muzikální výchově dětí označila projev havlíčkobrodského tria za ojedinělý. Přes útlý věk jde o rutinnovaný soubor, učitel Brožek doprovázel své žáky již do 16 zemí včetně USA.

Televizní stanice ABC uvedla o triu krátký pořad, ve kterém malí muzikanti zahráli větu z Mozartova Divertimenta a Duškovu Partitu. TP

České knihkupectví

Napište si o seznamy knih a videokazet:

Gutleutstrasse 13, 6-Frankfurt/M, nebo
Hess Strasse 88, 8-Munich 40
West Germany

PŘEDPLATNÍ LISTEK

----- ZDE ODSTRÁHNOUT -----

PANORAMA 35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

PŘEDPLATNÉ

Austrálie	jeden rok: A\$24.90
	dva roky: A\$49.80
N.Z., P.N.G. (letecky)	jeden rok: A\$26.90
Ostatní cizina (letecky)	jeden rok: US\$25.00
(lodí)	jeden rok: US\$21.00

Prosíme zahraniční předplatitele, aby nám neposílali osobní šeky - po zaplacení bankovních poplatků nám nezbyvá ani na poštovné. Nejlépe vložit bankovníku do doporučeného dopisu.

Přikládám §..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou naprosto dobrovolné a používá se jich k zaslání časopisu těm krajanům, kteří si předplatné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....

Prosíme zaškrtněte /x/

..... jste-li NOVÝM předplatitelem

V řeči některých kmenů australských domorodců vyjadřuje slovo TANA něco jako PRAVDU A RADOST. To- to zjištění se v roce 1953 tak zalíbilo Es. uprchlí- kům manželům Pravdovým, že z jejich iniciativy v Melbourne založená divadelní společnost dostala název TANA COMPANY. Vedle "Novoaustralaniů" Jiřího a Hany Pravdových vystupovala v provedených hrách i Zdena Fantlová a ovšem řada předních australských herců. Vzpomínáme na úspěšné provedení hry "O myších a lidech" podle Steinbeckovy novely, Turgenevova "Starého mládence", K. Hornea "Dvou tuctů rudých mužů" a dalších. Po přestěhování Pravdových do Londýna jsme občas viděli Jiřího i Hanu na obrazov- kách televizorů a četli o jejich úspěších na prknech londýnských divadel, ale v Melbourne nedoká- zal nikdo jejich města nahradit a TANA COMPANY zanikla. Až nyní, několik roků po úmrtí Jiřího Pravdy, se doví- dáme o jejím oživení na britské půdě. Londýn hlásí, že TANA COMPANY provedla před prázdninami v divad- le Offstage Downstairs hru francouzského dramatika Daniela Besneharda "Passengers" /Cestující/, odehrá- vající se na lodi "Zapomnění" v době nejkrvavějších Stalinových čistek. V jedné z hlavních rolí - Anny, cestující s jinou ruskou ženou Kaťkou - vystoupila Hana Pravdová. Z programů a později z interview s Ha- nou v britské televizi se veřejnost dozvěděla, že si TANA COMPANY vzala za úkol uvádět především hry za- měřené proti každé formě násilí a cenzury - tedy hry, které by se měly objevovat častěji na jevištích celého světa.

-s-

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

Román Zdeny Tominové /Z. Tomin: Stalin's Shoe, Hutchinson, London, 1986, str 157, Lstg. 8.95/ jsem nyní přečetl jako načasovaný, blíží se dvacáté výročí srpna 1968 a základní děj vyprávění je zasazen do Prahy v době neblahé invaze nasko bratrských vstupitelů. Byla to dočasná výpomoc, jsou tam dosud, bez důvodu tehdy, bez důvodu dnes. Hrdinka knihy Z. Tominové ne- se nepochybně silné životopisné rysy autorky, odejde po srpnu do Anglie a život v novém domově pak tvoří druhou rovinu románu. Nebudu obsah zde reprodukovat, přečtete si sami, kniha každopádně stojí za to. Tominová sice odešla z Československa až v roce 1980, takže v tomto bodu se její osud rozchází poněkud s osu- dy hrdinky románu, ale to na knize nic nemění, nejde o autobiografii. Tominová se podílela na založení Charty 77, byla jednou dobu i její mluvčí, takže nám může nabídnout to i to, o čem většina z nás mno- ho neví. Tominová napsala román přímo anglicky, nej- de o překlad, je to pro mnohé z nás poučení, čeho jde po pěti-šesti letech dosáhnout. Použitý styl a vyja- dřovací prostředky nejsou v žádném případě začátečnic- ké, řekl bych, že jsou přímo obdivuhodné. Nečetl jsem nic z jejich dřívějších českých textů, ve Stalinově botě se realita českého života prolíná či spíše stří- dá s životem v exilu. Vyprávění někdy uniká ze sku- tečnosti a dostává se až k halucinogenní hranici, to není výsledek nějakého utrpení hrdinky nebo vliv života mimo vlast, to je její vlastnost a zejména pak styl zvolený spisovatelkou. Prozrazuje také zaujetí autorky k surrealismu, ale hlavně její literární schopnosti. Doufám, že o Tominové ještě uslyšíme.

Nedávno vyšla v londýnském nakladatelství Faber další kniha Milana Kundery - The Art of Novel /Umění román- nu/. Stojí za povšimnutí, že děj všech Kunderových ro- mánů se odehrává v Československu, přičemž tento výraz není ve spisovatelově slovníku, užívá výhradně označení Čechy. V Umění románu Kundera zdůrazňuje, že všechny oi- táty a reference spjaté s jeho osobou by měly být poklá- dány za podvrhy, pokud je sám přímo neautorizuje. Oh, jak nesnesitelná lehkost být provdat literárního recenzenta Panorámy!

Zástupci sovětských nakladatelství prý nedávno v USA navštívili Alexandera Solženicyna a projednali s ním možnost vydání některých jeho prací v SSSR.

IP

O závěrech, ke kterým došel v Sydney žijící S. Berton při zkoumání okolností atentátu na Heydricha, jsme v Panorámě již informovali. K celé věci jsme nyní dosta- li i materiál, připravený O. Felcem, parašutistou, který jako přímý účastník odboje se S. Bertonem spo- čátku úzce spolupracoval, později se však nedorově rozešli. Jak jsme již dříve uvedli, Panoráma uzhledem ke svému zpravodajsko-reportážnímu zaměření není vhodným kolbištěm pro vedení detailních historických sporů, nicméně zmínili jsme se před časem o práci S. Berton, považujeme tedy za vhodné upozornit, že názory kapitána Felce se v leccem liší. Zájemcům o bližší informace ochotně aprostředkujeme kontakt s oběma autory.

ruš

Autor historických románů M.V. Kratochvíl zemřel v Pra- ze ve věku 84 let.

SPORT • SPORT • • • •

Jan Brzák - Felix, označovaný za nejlepšího kanoistu všech dob, zemřel v Praze ve věku 76 let. Zlaté olympijské medaile získal v Berlíně a v Londýně, pro stříbro si dojel v Helsinkách. Byl mistrem Evropy a trojnásobným mistrem světa.

Cyklistický tzv. Závod míru, jak se zdá, příští rok opravdu pojedě z Paříže do Moskvy, a to za účasti amatérů i profesionálů. Při letošním Tour de France lanáři od ZM vystartovali na některé známé světové cyklisty a hodně se mluvilo o strýčkovi Gorbačovovi a nutnosti ho podpořit. Za to ovšem žádný profesionál na kolo nesedne: vzhledem k tomu, že jde o propagandistickou záležitost spíše než o sportovní, dá se čekat, že SSSR poslouží zlatou injekcí, aby zeměkoule zírala.

Mladí australští tenisté se stali vítězi letošního Galeova poháru, když ve finále porazili Španěly 3-2. Španěle předtím vyřadili Čechoslováky.

Čs. horolezecká expedice zdolala himalájský vrchol Gašerbrumu, vysoký 8068 metrů.

Fotbalový tým Spartak Moskva přechází na kapitalistický způsob šbefinancování, zabalený samozřejmě do řeči o tzv. chozraščotu. Funkcionáři mužstva říkají, že klub ročně vydělá asi 600 - 650 tisíc rublů. Kromě Spartaku jsou schopni se uživit jen Dynamo z Kyjeva a z Tbilisi.

Čs. fotbalisté se konečně oficiálně stávají profesionály, když budou tzv. "uvolněni pro fotbal". Prvoligoví hráči budou placeni ve 3 kategoriích: Do první /5000-7000 Kčs měsíčně/ patří v podstatě reprezentanti a špičkoví hráči klubů, do druhé /3500 - 5500 Kčs měsíčně/ hráči obvyklé sestavy prvoligových týmů na prvních 8 místech, a do poslední, třetí skupiny, spadne zbytek, který nicméně bude inkasovat 3000 - 4500 základního měsíčního platu.

Ve finále předolympijského fotbalového turnaje v Seulu "výběr ČSSR" porazil olympijský tým SSSR 2-1 /0-1/. Zápas kuriózní tým, že ještě 5 minut před koncem Čechoslováci prohrávali 0-1 a vše se zdálo rozhodnuto. Pak si ovšem Pučkov dal vlastní branku a ani ne za 60 vteřin nato Moravčík ranou z 25 metrů zajistil Čechoslovákům nečekané vítězství a premii 100,000 amerických dolarů.

UNÁSV...

SRPEN

před dvaceti roky...

Podle informací, které jsme dostali do uzávěrky, se k výročí srpna 68 v Austrálii připravuje:

MELBOURNE

Paní H. Talacková, tajemnice SVU Melbourne, zaslala perfektně výstižný dopis redakcím všech televizních stanic, v němž upozorňuje na nadcházející výročí vojenské intervence do Československa a vyjadřuje naději, že televizní společnosti neopominou tuto tragickou kapitolu nejen čs. dějin vhodným způsobem vzpomenout.

V neděli 21. srpna VŠICHNI DO SOKOLSKÉHO NÁRODNÍHO DOMU! --- Společná akce SVU a SOKOLA MELBOURNE: Rozdrcení "pražského jara" a následnou exilovou vlnu si v Melbourne připomeneme v neděli 21.8. téměř dvouhodinovým promítáním filmu o událostech před 20 roky,

který je natočen na námět knihy Z. Mlynáře, někdejšího čelného čs. politika, který doprovázel Dubčka do Moskvy k podpisu potupného diktátu. Začátek v Sokolském národním domě ve 14.00, předtím je možné obědvat. Vstup 88, děti do 12 let zdarma. Rezervace: br. Haramul - 583 6921, br. Robeš - 531 3298.

Mše za domov bude sloužena P. J. Peksou v neděli 21. srpna 1988 v Salesiánské kapli v Bosco Street, Chadstone. Začátek v 10 hodin dopoledne. V této kapli je česká mše nyní sloužena pravidelně každou neděli v tuto hodinu.

SYDNEY

Exilové organizace v Sydney, TJ Sokol, Československá obec legionářská, Čs. Country Club a Společnost pro vědy a umění vzpomenu 20. výročí srpna 1968 položením věnce u Válečného památníku /War Memorial/ v jižní části Hyde Parku, Sydney City.

Akce k uctění obětí a utrpení, jež sovětský násilný akt způsobil našim národům, se uskuteční v neděli 21. srpna 1988 s tímto programem:

1.00 - sraz účastníků u War Memorial, Hyde Park South, Sydney City,

1.30 - uctění památky, dva krátké projevy za exil 1948, 1968 a následující léta, položení věnce.

Vyzýváme čs. veřejnost v Sydney, aby svou účastí vyjádřila věrnost ideálům svobody a demokracie, o něž jsou naše národy sovětskou invazí připraveny.

Před sovětským konzulátem v Sydney, Fullerton St., Woolahra, se koná v neděli 21. srpna od 2 do 4 hodin veřejný protest, informuje nás organizace Nezávislé sdružení bývalých čs. vojáků v NSW. Akce je policejně povolena.

Čs. reprezentační ples pořádá SVU Sydney v sobotu 3. září 1988 od 7.30 v Roundhouse, University of New South Wales, Anzac Parade, Kensington.

Chceme se australské veřejnosti představit jako jeden československý celek, který současně vyjadřuje loajalitu ke své nové vlasti při příležitosti jejího 200. výročí.

Pozvání jsou zástupci vlády a exilových organizací, k tanci hraje westside Big Band se dvěma zpěváky, vstupné je \$35 včetně večeře. Úbor večerní.

Objednávky vstupenek do 20.8. s příloženým šekem zasílejte na Czechoslovak Society of Arts and Sciences, P.O. Box 258, Bondi Beach 2026, Nezapomente uvést adresu, na kterou Vám mají být vstupenky zaslány.

HLEDÁME SE

Drobná, moderní, příjemná a citově založená žena, milující hezký domov a rodinný život, hledá ohleduplného muže ve věku 38 - 45 let, který má rád děti, humor a kulturu. Pref. nekuřák. Zn.: "Vzájemné porozumění".

16/88

Uveďte na obálku "Odpověď na inzerát č....", abychom Vás dopis mohli neotevřený předat tomu, kdo si inzerát podal.

PŘÍLEŽITOST DOBRÉHO VÝDĚLKU V OBORU AMERICKÉ KOSMETIKY!

Předchozí praxe není nutná - poradíme a vše vysvětlíme! Výborná procenta zisku!

Informace po 7.00 večer - tel.: /03/ 758-5957
Můžete mluvit česky nebo slovensky!

Oznamuji přátelům, že po krátké zákeřné nemoci zemřel v Bundenberské nemocnici

Štábní kapitán dělostřelectva
KAREL FRYČ

Vzpomeňte 1949 Dornstadt, 1951 Sydney, 1956 Mt. Isa, 1980 Bargařa.

Popel byl odeslán bratrům do ČSR.

Karle, přeji Ti zaslouženého odpočinku - doma...

Jarda Fisher
... a na shle.

Děkujeme všem přátelům a známým za účast na pohřbu pana Miroslava Chrpý.

V. Chrpová s rodinou

Rubriku Z dopisů vzhledem k nedostatku místa tentokrát s politováním nezařazujeme.
NENECHTE SE TÍM ODRADIT - PIŠTE NÁM!

AUTO

I PO TĚŽKÉ HAVÁRII JE MOŽNÉ
AUTO VRÁTIT DO STAVU, ŽE
ANI LECKTERÝ ODBORNÍK
NÍČ NEPOZNÁ!

AUTOKLEMPÍŘSKÉ PRÁCE - STRÍKÁNÍ - VYPALOVANÉ LAKY
Srovnajte ceny odjinud s našimi cenami - budete
překvapení! Nenechte si ujít šanci, zavolejte!

CHTĚJTE MLUVIT S JARDOU!
4 LIBBETT AVENUE, CLAYTON. TEL.: (03) 547 5760

• REDAKČNÍ RADA •

Jiří HODÁČ, dr. Miloš ONDŘÁŠEK, Pavel ŠINDELÁŘ,
Jiří ŠPIGL

Dopisující členové:

Petr CHUDOŽILOV /Švýcarsko/, Jaroslav KOVÁŘÍČEK
/Adelaide, Austrálie/, Jindřich LION /Rakousko/,
Jiří SÝKORA /USA/

Adresa redakce a telefonní číslo na straně 3.

• SPOLUPRACOVNÍCI •

Autoři literárních a výtvarných prací, kteří již
opakovaně přispívali do Panorámy a v jejichž další
spolupráci - tak jako dalších autorů - věříme.

Austrálie:

dr. M. Cigler
V. Donát - pseud.
J. Havránek
J. Hodač
P. Homolka
V. Kadnár
ing. J. Kazda
J. Kovářiček
P. Mařan
A. Nebeský
dr. M. Ondrášek
J. Slavík - pseud.
H. Stehlík
P. Šindelář
J. Špiغل
F. Toman
S. Tribbicková
V. Urban
J. Vrtielka
K. Wendt
R. Zallmann

USA a Kanada:

V. a M. Bosáková
V. N. Duben - pseud.
Jára Kohout
V. Kříž
E. Límanová
J. Sýkora
V. Táborský
dr. O. Ulč

Evropa:

P. Chudožilov
J. Lion
J.J. Staněk
dr. R. Ströbinger

Jižní Afrika:

Buštelegraf - pseud.

Papua Nová Guinea:

I. Kwiatkowski
dr. M. Pflieger

To cater for your P.C. needs now YOU NEED TO GO "HIRE"!

Breakdown, overload, special project? Whatever your reason for needing additional P.C. and/or peripherals. The simple and immediate answer is to hire your needs from TechRentals.

- No capital outlay.
- 1 week to long term Rental plans.
- You can test the equipment for future purchase.

We will deliver within 24 hrs.

TechRentals offers Australia's largest range of I.B.M., and top brand equipment to assure complete compatibility. We know P.C.'s and we offer personalised service to solve your problem now! TechRentals has purely professional sales and services support, Australia wide.

VIC. 879 2266 • N.S.W. 808 3055 • QLD. 875 1077
S.A. 344 6999 • W.A. 322 1085 • N.Z. (9) 50 4759

TR TECH-RENTALS
"When you need to go hire"

WORKSOUTH 159